

Ilmo Anundi, Aija Kenttämaa

Osteopaattien kertomuksia

Dokumentoiva videoprojekti

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Osteopaatti AMK

Osteopatian koulutusohjelma

Opinnäytetyö

29.4.2013

Tekijä(t) Otsikko	Ilmo Anundi, Aija Kenttämää Osteopaattien kertomuksia
Sivumäärä Aika	36 sivua + 1 liite 29.04.2013
Tutkinto	osteopaatti (AMK)
Koulutusohjelma	osteopatian koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	
Ohjaaja(t)	yliopettaja Pekka Paalasmaa lehtori Hannaleena Risku-Kauppila
<p>Työmme tavoitteena oli koota ja siirtää Suomessa työskentelevien osteopaattien ajatuksia, kokemuksia ja hiljaista tietoa suomea osaaville osteopaateille, osteopatian opiskelijoille ja muille alasta kiinnostuneille. Teimme osteopaattien videohaastatteluista koostuvan dokumentin, joka jakautuu haastateltavien vastausten mukaan kolmeen aihepiiriin: haastateltavan esittely, osteopatian merkitys ja työn kuvailu.</p> <p>Kertomuksilla välitetään kokemuksia, luodaan luottamusta ja ylläpidetään ryhmiä. Keräsimme neljän osteopaatin kertomuksia avointen haastattelukysymysten avulla. Aineistomme perusteella vastasimme tutkimuskysymykseen: ”Mitä osteopatia merkitsee haastateltaville?” Käsittelimme aineistoa kuvailevalla ja kerronnallisella tutkimusotteella. Pyrimme antamaan äänen jokaiselle haastatellulle.</p> <p>Oletuksemme oli, että yhteiset arvot määrittävät ryhmän käyttäytymistä, vaikka niitä voidaan soveltaa eri tavoin. Loimme kuvan siitä, mitä osteopatia merkitsee haastatelluille tuomalla esiin aineistossa esiintyviä yhdenmukaisuuksia osteopaatin työtä ohjaavissa arvoissa.</p> <p>Poimimme aineistosta myös kertomukset, jotka valottivat haastateltujen ammatillista suhdetta lääketieteeseen. Lääketieteen korvaaminen tai sitä vastaan asettuminen oli osteopatian alkuperäisen paradigman keskeinen piirre. Tällä tavoin halusimme asettaa aineiston historialliseen perspektiiviin.</p> <p>Yhteenvetomme aineistosta oli, että osteopatia on haastatelluille hyvin henkilökohtainen asia. Heidän mukaansa kukin osteopaatti voi vapaasti valita mieleisensä tekniikat, kunhan hoito pohjautuu osteopatian arvomaailmalle. Yhteisesti jaettuja arvoja aineistossamme olivat elämän kunnioittaminen ja valinnan vapaus. Niistä juontuvia tavoitteita olivat potilaslähtöisyys ja oman tien löytäminen.</p>	
Avainsanat	haastattelu, osteopatia, paradigma, dokumenttielokuva

Author(s) Title	Ilmo Anundi, Aija Kenttämää Osteopaths' Stories
Number of Pages Date	36 pages + 1 appendice Spring 2013
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Osteopathy
Specialisation option	
Instructor(s)	Hannaleena Risku-Kaupila, Senior Lecturer Pekka Paalasmaa, Principal Lecturer
<p>The objective of our work was to collect and convey the thoughts, experiences and silent knowledge of osteopaths working in Finland for Finnish speaking osteopaths, osteopathy students and those who are interested in osteopathy. As part of our study we made a document consisting of videointerviews of osteopaths. The document was sectioned according to three themes: the introduction of the interviewee, the meaning of osteopathy and the description of their work.</p> <p>With narrations you can pass on experiences, create trust and uphold groups. We collected the narrations of four osteopaths with the help of open interview questions. Based on our material we answered our study question "What does osteopathy mean to the interviewees?" We addressed our material in a descriptive and narrative way. We aimed to bring forth all of the interviewees in an equal manner.</p> <p>Our assumption was that shared values determine the behavior of the group even though they can be applied in different ways. By bringing forth the shared values in an osteopath's work we created a picture of what osteopathy means to the interviewees. We also chose the narratives of the material which light up the professional relationship between the interviewees and medicine. Replacing or standing against medicine was the central feature of the first paradigm in osteopathy. In this manner we wanted to set up the material in a historical perspective.</p> <p>Our conclusion of the material was that osteopathy is a very personal matter for the interviewees. According to them each osteopath can freely choose the techniques he or she wishes to as long as the treatment is based on the values of osteopathy. The shared values in our material were the respect for life and the freedom of choice. The aims stemming from them were patient-based treatment and finding your own path.</p>	
Keywords	interview, osteopathy, paradigm, documentary

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Haastatteluaineiston kerääminen	2
3	Teoreettinen viitekehys	2
4	Kuvaileva ja kerronnallinen tutkimusote	5
5	Videokuvauksen toteuttaminen	6
5.1	Valaiseminen	7
5.2	Haastattelun videokuvaaminen	7
5.3	Leikkaaminen	8
6	Aineiston esittely ja kuvaus	8
6.1	Christer Pellas	11
6.1.1	Osteopatian merkitys	11
6.1.2	Työn kuvailu	13
6.2	Paula Saarelma	14
6.2.1	Osteopatian merkitys	15
6.2.2	Työn kuvailu	17
6.3	Markku Torvinen	19
6.3.1	Osteopatian merkitys	20
6.3.2	Työn kuvailu	22
6.4	Jarno Haikonen	23
6.4.1	Osteopatian merkitys	23
6.4.2	Työn kuvailu	25
7	Osteopatian merkitys haastatelluille	26
7.1.1	Christer Pellaksen osteopatia	26
7.1.2	Paula Saareلمان osteopatia	27
7.1.3	Markku Torvisen osteopatia	29
7.1.4	Jarno Haikosen osteopatia	30
8	Yhteenveto	31
8.1	Elämän kunnioittaminen ja potilaslähtöisyys	31
8.2	Vapaus ja oman tien löytäminen	32
9	Pohdinta	33

Liitteet

Liite 1. Osteopaattien kertomuksia, dokumentoiva videoprojekti DVD

1 Johdanto

Opiskelumme aikana olemme kuulleet, nähneet ja kokeneet, että kukin osteopaatti ajattelee ja työskentelee hieman omalla tavallaan. Olemme saaneet erilaisia vaikutteita ja näkökulmia omilta ammattiaineiden opettajiltamme sekä nähneet muista osteopatia-kouluista valmistuneiden osteopaattien työskentelyä ulkopuolisilla harjoittelujaksoilla. Toisten terveydenhuollon alojen opiskelijat ovat usein kysyneet meiltä, mitä osteopatia oikein on. Olemme havainneet vaikeaksi vastata kysymykseen yksiselitteisesti. Vaikuttii siltä, että alan keskustelukulttuurin ja vuorovaikutuksen lisääminen on tärkeää ja hyödyllistä.

Innostuksena opinnäytetyöhömmme oli Steven A. Sanetin toteuttama *1000 Years of Osteopathy* -verkkosivusto. Oli opettavaista kuulla kokeneiden osteopaattien ajatuksia ja henkilökohtaisia kokemuksia – asioita, joita ei sanota kirjoissa. Toinen vaikuttajamme oli vuonna 1993 tehty hollantilainen keskusteluohjelma *Een schitterend ongeluk* (suom. Huima sattuma), jonka formaatti oli hyvin onnistunut. Siinä eri alojen huippututkijoita haastateltiin ensin yksitellen. Sitten heidät koottiin yhden pöydän ääreen keskustelemaan tieteen suurista kysymyksistä.

Valitsimme opinnäytetyömme tavoitteeksi koota ja siirtää Suomessa työskentelevien osteopaattien ajatuksia, kokemuksia ja hiljaista tietoa suomea osaaville osteopaateille, osteopatian opiskelijoille ja muille alasta kiinnostuneille.

Videoitu haastattelu mahdollistaa persoonallisuuden, kertomusten, tunteiden ja elämäkokemusten välittämisen. Niinpä tarkoituksemme oli tehdä Suomessa työskentelevien osteopaattien videohaastatteluista koostettu dokumenttielokuva, joka rakentuu haastateltujen vastauksista kolmeen kysymykseen: "Kertoisitko vähän itsestäsi?", "Mitä osteopatia merkitsee sinulle?" ja "Kuvaile työtäsi.". Esitimme lisäksi tarkentavia kysymyksiä, jotka ovat lueteltu aineiston esittely ja kuvaus -pääluvussa.

Videodokumentillamme (Liite 1) pyrimme antamaan äänen osteopaateille. Opinnäytetyömme kirjallisen osuuden puitteissa kuvaamme, mitä aineistossa on kerrottu, kiteytämme siitä esiin olennaisinta ja sijoittamme siitä valittuja osia suurempaan kontekstiin siten, että saamme vastauksen tutkimuskysymykseen: "Mitä osteopatia merkitsee haastatelluille?"

2 Haastatteluaineiston kerääminen

Valitsimme haastatellut harkinnanvaraisella otannalla. Oletimme, että osteopaattisen hoitotyön käytäntöihin ja käsityksiin hoitotyöstä voivat vaikuttaa ainakin osteopaattinen koulutustausta, koulutusta edeltävä tausta ja osteopaattinen jatkokouluttautuminen. Valintaperusteemme olivat sitten vaikuttaminen osteopatian koulutuksiin Suomessa ja valmistumiskoulu tai opettajuus tietyssä osteopatiakoulussa. Valitsemalla erilaisia koulutusyhteyksiä omaavia osteopaatteja halusimme varmistaa kertomusten erilaisuuden ja antaa tasapuolisesti puheenvuoroja mahdollisesti eri koulukuntia tai näkökulmia edustaville osteopaateille. Otimme vastaan myös kommentteja opettajiltamme. Lopulta tutkimme eri osteopatiajärjestöjen sivuja ja lähestyimme toivomiamme haastateltavia puhelimitse tai sähköpostilla.

Kolme neljästä haastateltavasta pyysi nähdä kysymyksemme voidakseen miettiä etukäteen vastauksiaan. Lähetimme kaikille etukäteen luettavaksi tietoisien suostumuslomakkeen. Lomakkeet allekirjoitettiin ennen haastatteluita.

Teimme neljä haastattelua. Saimme käyttökelpoista videomateriaalia melkein kahden tunnin verran, mikä oli enemmän kuin tarpeeksi. Emme leikanneet pois mitään muuta kuin epäonnistuneet otokset. Epäonnistuneet otokset kuvattiin uudelleen. Aineiston karsimiseksi olisimme tarvinneet perustelut valintaprosessille. Mielestämme materiaalin karsimattomuus palveli parhaiten ajatusta äänen antamisesta haastatelluille.

3 Teoreettinen viitekehys

Thomas Kuhn kuvaa tieteellisen kehityksen toisiaan seuraaviksi perinteisiin sitoutuneiksi kausiksi, joiden välissä on paradigman muutoksiksi kutsuttuja ei-kumulatiivisia katkoksia. Hän on myöntänyt, että teoriaa voidaan soveltaa myös kirjallisuuden, musiikin, taiteiden, politiikan ja monien muiden inhimillisten toimintojen historian kuvaamiseen. (Kuhn 1994: 217–218.) Tiedeyhteisö koostuu erikoisalan harjoittajista, jotka ovat saaneet samanlaisen koulutuksen ja omaksuneet saman teknisen kirjallisuuden (Kuhn 1994: 187). Pyysimme haastateltuja kertomaan koulutuksistaan saadaksemme aineistoon kertomuksia osteopaatiksi tulemisen prosessista ja yhteisöllisyydestä sekä osteopaatin osaamisen perustasta.

Tieteellisen vallankumouksen käsite liittyy osteopatian historiaan eniten perustajan Andrew Taylor Stillin elämäntarinan kautta. Robert C. Wardin mukaan amerikkalainen rintamalääkäri A. T. Still (1828–1917) kuului joukkoon, joka oli vakuuttunut siitä, että 1800-luvun potilashoito oli vakavasti riittämätöntä. Tästä juonsi Stillin vahva halu parantaa kirurgiaa, obstetriikkaa ja yleistä tautien hoitoa sekä asettaa ne entistä rationaalisemmalle ja tieteellisemmälle perustalle. (Ward 2012: 3.)

Still kokeili erilaisia lääkehoidon ja manipulaatiohoidon yhdistelmiä. Filosofisesti Still erottautui aikansa lääketieteen valtavirrasta sillä hetkellä kun hän vakuuttui saavansa säännönmukaisesti manipulaatiohoidoilla yhtä hyviä tai parempia tuloksia kuin lääkehoidolla. 1880-luvulla Still alkoi julkisesti kutsua keksimäänsä uutta ammattia osteopatiaksi. (Ward 2012: 4.)

Osteopatian syntytarina voidaan nähdä tieteellisenä vallankumouksena, jossa syntyi osteopatian paradigma. Poimimme aineistostamme kannanottoja, jotka valottavat haastateltujen ammatillista suhdetta lääketieteeseen, koska lääketieteen korvaaminen tai jopa sitä vastaan asettuminen vaikuttaa olleen osteopatian alkuperäisen paradigman olennainen piirre.

Tiedeyhteisöön verrattavissa olevaa yhteisöä tutkittaessa on tarpeen kysyä, mitä ryhmä pitää kollektiivisina tavoitteinaan (Kuhn 1994: 219). Yhteiset arvot voivat olla tärkeitä ryhmän käyttäytymisen määrittäjiä, vaikka sen jäsenet soveltaisivat niitä eri tavalla (Kuhn 1994: 196). Tuomme pääluvuissa seitsemän ja kahdeksan esille haastateltujen arvoja ja tavoitteita hahmottaaksemme osteopatian merkitystä haastateltaville.

Osteopatian arvoista ja yhteisistä periaatteista käydään keskustelua. *International Journal of Osteopathic Medicine* -lehdessä Stephen Paulus esittää, että osteopatia on laaja tiede ja taide, jossa on tulkinnanvaraa. Se perustuu hänen mukaansa osteopatian filosofian soveltamiseen potilastyössä, ei hoitotekniikoihin. Hänen mielestään osteopatiaa ohjaamaan tarvitaan ainutlaatuinen joukko periaatteita, jotka on johdettu Andrew T. Stillin kirjoituksista. Niistä on kuitenkin harvoin yritetty tehdä kliinisesti relevanttia kokeelmaa. (Paulus 2012.) Poimimme aineistosta osteopatian periaatteisiin tai filosofiaan liittyviä näkökulmia.

Domenick J. Masiellon mukaan osteopatia sellaisena kuin A. T. Still ja William G. Sutherland sen ymmärsivät, oli vitalistista. Vitalismin kieli on enimmäkseen kuvailevaa.

Masiellon mukaan sen lähin moderni sukulainen on fenomenologia, jonka ideana on kuvailla todellisuuden kokemista, ei selittää sitä. Hänen mukaansa osteopatia on tästä syystä määriteltävä ennenkaikkea filosofiaksi, ja tarkemmin sanottuna se on kvasi-fenomenologinen menetelmä, jossa on mukana tieteellinen tieto. (Masiello 1999.) Siivitimme aineistosta tarkasteltavaksi kertomuksia ja kannanottoja, jotka viestivät haasteltujen käsityksistä terveydestä ja todellisuudesta.

Tyremanin mukaan osteopaatin tietotaitoa on vaikea määritellä tieteellisten teorioiden avulla. Kliinisen praktiikan tavoitteet, joita ohjaa esimerkiksi käsitys terveydestä, ovat myös riippuvaisia hoitajasta, potilaasta ja ympäröivästä yhteiskunnasta. Osteopaatin ammatti-identiteetti perustuu yhteisesti hyväksyttyihin arvoihin siitä, mitä ihmisen kuokostaminen tarkoittaa. (Tyreman 2012.) Kiinnitimme huomiota aineistossa esiintyviin kertomuksiin, jotka paljastivat jotakin haastateltujen terveyskäsityksistä. Terveyskäsitykset liittyvät työtä ohjaaviin arvoihin, joiden samanlaisuus tai erilaisuus kertoo siitä, missä määrin haasteltujen osteopaattien käsitykset työnsä perusperiaatteista kuuluvat saman paradigman alle (Kuhn 1994: 196).

Oman ammatti-identiteettimme löytämiseksi ja kansainvälisen kuuman keskustelun vuoksi olimme kiinnostuneita siitä, mitä haastateltujen osteopaattien kertomukset paljastavat osteopaattisen praktiikan tavoitteista. Se, mitä osteopatia on tai mitä se merkitsee haastatelluille, on sidoksissa siihen, miten he käsittävät terveyden, miten terveys tunnustetaan ja kuinka sitä voidaan parantaa. Masiellon mukaan osteopaatin ammatillinen kasvu tapahtuu henkilökohtaisten kokemusten kautta, joiden välittämiseen oppilaille käytetään vertauskuvia, tarinoita ja paradokseja (Masiello 1999).

Stephen Tyreman on sitä mieltä, ettei osteopatia sen enempää kuin lääketiedekään, ole eikä voi olla, tiedettä. Hänen mukaansa tämä johtuu siitä, että terveydenhuollon tavoitteet ovat erilaisia kuin tieteen. Sellainen tieto, jota tiede tuottaa, on vain osa osteopatian tietoutta. Tyreman summaa, että osteopatia on praktiikka, joka kattaa alueen tietoja, taitoja ja kykyjä, jotka ovat tieteen ulottumattomissa. Tyremanin mukaan USA:ssa, Iso-Britanniassa ja Euroopassa osteopatiaan kohdistuu kasvava paine todistaa ansaitsevasa kohtelun erillisenä ammattina. USA:ssa sitä on yhä vaikeampaa erottaa lääketieteessä. Euroopassa ja Iso-Britanniassa on epäselvää, kuinka osteopatia eroaa fysioterapiasta ja kiropraktiikasta. (Tyreman 2012.)

Stephen Pauluksen mielestä osteopaattinen terveydenhoito ei voi perustua peräkkäin suoritettuihin hoitotekniikoihin, vaan sen tulee perustua osteopatian filosofian ilmaismiseen kliinisessä kontekstissa. Erottumiseen muista ammattikunnista tarvitaan ainutlaatuinen joukko historiallisesti tarkkoja periaatteita, jotka perustuvat Andrew T. Stillin kirjoituksiin. (Paulus 2012.)

Myös Andrew Cotton pitää yhdenmukaisia periaatteita elintärkeinä osteopatialle. Hänen mukaansa periaatteet ovat kuin osteopatian sisällä oleva DNA, jonka ansiosta aitoa osteopatiaa tuotetaan. Jos periaatteet katoavat, jäljelle jää vain osteopatian pinnallisia tunnusmerkkejä. (Cotton 2012.)

Sen sijaan Tyremanin mukaan osteopatian periaatteet eivät ole enää riittäviä erottamaan osteopatia omaksi alakseen. Hänen mielestään on selvitettävä, mitä osteopaatit nykyään todella tekevät ja yhdistettävä siihen paras näyttöön perustuva lääketiede. Siltä pohjalta voitaisiin Tyremanin mielestä johtaa uudet ja ajankohtaisemmat osteopatian periaatteet. Hän on valmis luopumaan osteopatian vanhanaikaisiksi kokemistaan periaatteista ja ottamaan sen riskin, että osteopatia erillisenä terveydenhuoltoalana voi kadota. (Tyreman 2012.)

4 Kuvaileva ja kerronnallinen tutkimusote

Käsittelimme aineistoamme kuvailevalla ja kerronnallisella tutkimusotteella. Tiina Kujan mukaan kerronnallisella haastattelulla pyritään kertomusten keräämiseen ja tätä kautta kokemusten kuuntelemiseen (Syrjäläinen 2007: 18–19). Kaikki mitä haastateltava itse pitää merkityksellisenä ja itselleen tärkeänä on kertomisen arvoista (Syrjäläinen 2007: 7–34). Valitsimme *kertomuksen* keskeiseksi opinnäytetyömme aineiston arviointia määrittäväksi käsitteeksi.

Kertomusten kautta voidaan ymmärtää menneisyyttä. Ihmisten identiteetit rakentuvat suurelta osin kertomuksina. Kertomus on tietämisen muoto ja tärkeä kokemuksen välittäjä. Se on kommunikaatiota ihmisten välillä. Kertomukset jäsentävät eettistä paikkaamme maailmassa. Ne ovat vuorovaikutuksen väline, joilla tehdään ymmärrettäväksi kokemuksia, luodaan luottamusta ja ylläpidetään ryhmiä. Kertomus on vastaus kysymykseen: ”Kuka minä olen?”. Se avaa näkökulman ihmisen subjektiiviseen kokemuk-

seen. (Hyvärinen 2006: 1.) Kertomusten kokoaminen ja siirtäminen osteopatian kontekstissa palvelee parhaiten tavoitettamme.

Haastattelutilanteessa tutkija pyytää kertomuksia, antaa tilaa kertomiselle ja esittää sellaisia kysymyksiä, joihin olettaa saavansa vastauksia kertomuksina. Haastattelutilanteen onnistuminen kulminoituu paljolti vuorovaikutuksen onnistumiseen. (Syrjäläinen 2007: 18–19.) Muotoilimme haastattelukysymyksemme avoimiksi saadaksemme niihin vastauksia kertomusten muodossa. Täsmentävissä kysymyksissä pyysimme usein haastateltavaa kertomaan jostakin asiasta tai kysyimme minkälaisia kokemuksia hänellä on.

Videohaastattelun keinoin halusimme mahdollistaa hiljaisen tiedon välittymisen aineistosta. Hiljainen tieto tarkoittaa ihmisiin ja heidän toimintaansa vaikuttavaa tietoa, jota ei voida muotoilla sanoilla. (Aaltonen 2006: 10.) Emme pysty vaikuttamaan siihen, millaista hiljaista tietoa haastateltaviltamme dokumenttimme katsojille siirtyy, joten emme tarkastele asiaa sen syvemmin.

Hiljaisen tiedon siirtyminen ja vastaanottaminen on haastateltavien ja videodokumenttimme katsojien välinen asia.

Pohjustimme haastattelujen kulkua löyhällä käsikirjoituksella, joka koostuu kolmesta toisistaan seuraavasta aihepiiristä. Aihepiireistä kutakin edustaa yksi avoin kysymys ja joukko tarkentavia kysymyksiä. Tarkentavien kysymysten tarkoitus oli varmistaa, että saamme jokaisesta haastattelusta tarpeeksi kertomuksia joiden teemat ovat yhteneviä. Erilaiset kannanotot luovat dokumenttiin kontrastia, joka pitää yllä katsojan mielenkiintoa.

5 Videokuvauksen toteuttaminen

Toteutimme videodokumentin teknisesti kokonaan itse, koska se oli ajankäytöllisesti tehokkainta ja halusimme saada kokemusta kaikista tuotannon vaiheista. Canon EOS 5D -kameran ja muut välineet tehtävään tarjosi valokuvaaja Eeva Anundi. Voidaksemme toteuttaa videodokumentin riittävän laadukkaasti, tutustuimme valaistuksen, kuvauksen ja leikkauksen perusteisiin.

5.1 Valaiseminen

Konsultoimme valaistuksen suunnittelussa valokuvaaja Eeva Anundia, jolla on kokemusta ihmisten kuvaamisesta toimisto-olosuhteissa. Hän neuvoi kuvaamaan ikkunan kautta saatavassa luonnonvalossa jos vain mahdollista ja tarvittaessa käyttämään saman värilämpötilan omaavaa lisävalaistusta. Niinpä toteutimme haastattelut päiväsaikaan avoimen ikkunan läheisyydessä ja käytimme lisävalona kirkasvalolamppua. Vastavalo-olosuhteet osoittautuivat haasteeksi pienissä toimistotiloissa. Mielestämme viihtyisä puistonpenkki olisi ollut kiinnostavampi miljöö, mutta tammikuun talvisää ei palvelut tarkoitus.

5.2 Haastattelun videokuvaaminen

Kari Leponiemen mukaan haastateltavan silmien tulee olla kameran objektiivin korkeudella. On pyrittävä siihen, että haastateltavan molemmat silmät näkyvät, koska sivusta kuvattu haastattelu tuntuu salakuuntelulta. Kuvattavan pääläeltä lähtevät muistoesineet tai kasvit näyttävät koomisilta, joten sitä tulee välttää. Pitkää polttoväliä käyttämällä taustan saa epäteräväksi, mikä kohdistaa huomion haastateltavaan. Haastattelijan on oltava mahdollisimman lähellä optista akselia aivan kameran vieressä tai vähän sen takana. Haastateltava katsoo vaistomaisesti haastattelijaa ja tällöin katseen suunta tulee varsin oikeaksi. (Leponiemi 2010: 164–165.) Toteutimme kuvauksen mahdollisimman pitkällä polttovälillä. Haastatteli oli kameran vieressä oikealla puolella. Viimeisessä haastattelussamme kamerajalustan kanssa oli teknisiä ongelmia, minkä vuoksi haastateltavan katse on hieman liian sivussa.

”Mihin minä katson?” kysyy moni esiintyjä ja haastateltava. Keskustelut ja haastattelut puhutaan juontajalle tai toimittajalle. (Pirilä 2005: 55.) Haastatteluista ennen ja niiden aikana muistutimme tarvittaessa haastateltavaa katseen suunnasta. Silti haastateltavat vilkuilivat vaistomaisesti myös kameran käyttäjää, koska kaikki kolme ottivat osaa tilanteisiin.

Kuvan kesto vaikuttaa suoraan sen tulkintaan. Mitä pidemmän aikaa kuvaa näytetään varsinaisen asian ymmärtämisen jälkeen, sen enemmän tilaa jää katsojan omille assosiaatioille. (Aaltonen 2006: 141.) Kuvamateriaalia leikatessamme jätimme kommenttien väliin katsojalle hieman aikaa pohtia kuulemaansa, kuitenkin välttämällä sitä, ettei puheensa päättäneitä haastateltavaa näytetä kuvassa häiritsevän pitkään.

5.3 Leikkaaminen

Usein haastattelua lyhennetään siten, että kysymykset leikataan pois. Joskus myös vastauksia lyhennetään ja kahden eri vastauksen lausumat yhdistetään. Tapana on, että kuvaaja vaihtaa rajausta uuden kysymyksen aikana. Tämä helpottaa editointia. (Leponiemi 2010: 165.) Vaihdoinme kuvatessamme kameran paikkaa tai rajausta kysymysten välillä helpottaaksemme editointia.

Leponiemen mukaan joillakin kuvaajilla on tyylinä poimia haastattelun kuluessa lähikuva huoneen yksityiskohdista. Saattaa kuitenkin olla, että juuri silloin haastateltava sanoo sen tärkeimmän asian. Vahinko on tapahtunut ja tärkein lause on ilman siihen kuuluvaa kuvaa. (Leponiemi 2010: 165.) Välttääksemme tämän ongelman emme poimineet huoneen yksityiskohtia tai käyttäneet kuvituskuvamateriaalia. Sen toteuttaminen olisi myös ollut teknisesti hankalaa, sillä kuvan värilämpötila olisi ollut vaikea pitää samanlaisena läpi dokumentin.

Dokumenttielokuvassa leikkaaminen ei ole niinkään käsikirjoituksen toteuttamista kuin materiaalin ehdoilla toimimista (Aaltonen 2006: 147). Lähtökohtamme oli, että leikkaamme materiaalia vain sen verran kuin on välttämätöntä katselukokemuksen miellyttävyyden takaamiseksi. Selkeyden vuoksi jaoinme dokumentin kolmeen osioon kysymysrunkomme tavoin. Osioissa haastateltavat esiintyvät vuorotellen. Dokumentin rakenne on siten kaavamainen mutta selkeä. Se ei ole kovin viihdyttävä, mutta täyttää tarkoituksensa. Dokumenttimme on tarkoitettu katsojille, joita aihe todella kiinnostaa.

6 Aineiston esittely ja kuvaus

Lähestyimme haastattelemiamme osteopaatteja puhelimella tai sähköpostilla. Tiedustelimme heidän halukkuuttaan tulla haastatelluksi. Kolme neljästä haastateltavasta pyysi nähdä kysymykset etukäteen. Useimmat halusivat tulla haastatelluiksi työpäikallaan. Haastattelujen jälkeen leikkasimme videoaineistosta dokumenttielokuvan, joka sisältää kaiken saamamme käyttökelpoisen materiaalin.

Tässä luvussa kuvailemme aineistomme kirjallisesti. Aineiston kuvauksen tarkoituksena on auttaa lukijaa saamaan käsityksen videodokumentin sisällöstä sekä helpottaa videodokumenttimme katselijaa saamaan dokumentista kokonaiskuvan. Kuvaamme ja kiteytämme tässä sitä, mitä haastateltavat ovat sanoneet tai mitä he ovat mielestämme tarkoittaneet. Olemme käyttäneet haastateltavien omia ilmaisuja aina kun se on mahdollista ilman, että se haittaa luettavuutta tai ymmärrettävyyttä.

Aineiston kuvauksessa merkitsimme kursivilla sellaisia ilmauksia, jotka olivat haastateltavan käyttämälle kielelle omaileimaisia. Suoria lainauksia käytimme monitulkintaisten lauseiden kohdalla tai säilyttääksemme kertojien omaileimaisia ilmaisuja.

Neuvomme lukijaa ensin katsomaan liitteenä olevan videodokumentin ja sen jälkeen lukemaan tai ainakin silmäilemään aineiston kuvauksen. Kuvausta kirjoittaessamme havaitsimme, että raja kuvaamisen ja tulkitsemisen välillä tuntui joskus epäselvältä.

Keräsimme haastateltavien kertomuksia kolmella avoimella kysymyksellä, joiden tarkoitus oli selvittää kuka puhuu, mitä osteopatia hänelle merkitsee ja kuinka hän työskentelee. Valitsmamme kolmen aihepiirin tarkoitus oli houkuttella esiin kertomuksia, jotka vastaisivat tutkimuskysymykseemme taustoittavasti, suoraan ja havainnollistavasti. Ensimmäisen kysymyksen tarkoitus on liittää kerrotut asiat kertojansa persoonaan ja taustaan. Toinen haastattelukysymyksemme tiedustelee suoraan vastausta tutkimuskysymykseen. Kolmannen kysymyksen tarkoitus on selvittää, miten haastateltavien osteopatiale antama merkitys ilmenee käytännössä.

Kunkin avoimen kysymyksen tueksi esitimme muutaman tarkentavan kysymyksen. Niissä pyysimme kertomuksia ennalta valituista teemoista. Tiedustelimme myös oliko haastateltavilla vielä jotain muuta kerrottavaa aihepiiristä. Valitsimme sellaisia teemoja, jotka meitä itseämme kiinnostivat. Valitsimme kysymyksiä myös kohderyhmiä ajatellen sekä aiheiden ajankohtaisuuden perusteella. Tarkentavien kysymysten merkitys kasvoi suuremmaksi kuin suunnittelimme, koska haastateltavien oli joskus vaikea vastata avoimiin kysymyksiin. Tarkentavien kysymysten teemat määrittivät siten aineistoamme enemmän kuin tarkoitimme.

Avoimet haastattelukysymykset olivat:

1. Kerrotko vähän itsestäsi?
2. Mitä osteopatia merkitsee sinulle?
3. Kuvaile työtäsi?

Tarkentavat kysymykset ensimmäiseen avoimeen kysymykseen olivat:

1. Kerro kuka olet ja mistä olet kotoisin.
2. Kerro miten päädyit opiskelemaan osteopatiaa.
3. Kerro miten olet kouluttautunut.
4. Haluaisitko vielä kertoa jotain muuta itsestäsi?

Tarkentavat kysymykset toiseen avoimeen kysymykseen olivat:

1. A. T. Stillin mukaan osteopaatti etsii terveyttä. Miten terveyttä etsitään?
2. Mikä on osteopatiassa mielestäsi erityisen kiinnostavaa? Kerro siitä.
3. Mitä ajattelet koulukunnista osteopatiassa?
4. Koetko itse edustavasi jotakin tiettyä koulukuntaa tai ajattelutapaa?
5. Haluaisitko vielä kertoa jotakin muuta osteopatiasta?

Tarkentavat kysymykset kolmanteen avoimeen kysymykseen olivat:

1. Minkälaisia kokemuksia sinulla on yrittäjyydestä osteopaattina?
2. Minkälaisia kokemuksia sinulla on moniammatillisesta yhteistyöstä?
3. Kuinka pidät huolta itsestäsi?
4. Millaisia työpäiväsi ovat?
5. Haluaisitko vielä kertoa jotakin muuta työstäsi?

Haastatellut osteopaatit haastattelujärjestyksessä olivat Christer Pellas, Paula Saarema, Markku Torvinen ja Jarno Haikonen. Pellas on valmistunut Englannissa Andrew Taylor Still College of Osteopathysta ja toiminut opettajana Kairon Instituutissa (Nykyinen Osteopatiakoulu Atlas). Torvinen on valmistunut Kairon Instituutista ja toimii opettajana Osteopatiakoulu Atlaksessa. Saarema on valmistunut Ammattikorkeakoulu Metropolian osteopatian koulutusohjelmasta. Haikonen on Ortopedisen Osteopatian Koulutuksen johtaja ja toimii siellä opettajana.

6.1 Christer Pellas

Tapasimme Christer Pellaksen Helsingissä Lääkäriasema Sofianovassa 11. tammikuuta 2013. Christer Pellas kertoo syntyneensä Vaasassa vuonna 1945. Hän opiskeli ensin opettajaksi, mutta ei löytänyt vapaata opettajan paikkaa Suomesta. Hän muutti Ruotsiin, jossa alkoi opiskella lääketiedettä. Kiinnostus lääketieteeseen johtui Chrohnin taudista, jonka vuoksi häneltä poistettiin *puoli metriä ohutsuolta*. Lääkäreiden mukaan mitään enempää ei ollut tehtävissä ja ennuste 29-vuotiaan Pellaksen työkyvyn säilymisestä oli pessimistinen. Häntä *ei innostanut* ajatus lyhyestä työurasta ja sen jälkeisestä sairauseläkkeestä, jolle hänet *pantaisiin* noin 40-vuotiaana. Niinpä Pellas alkoi itse opiskella mitä voisi tehdä terveytensä parantamiseksi. Lopulta hän valmistui osteopaatiksi Andrew Still College of Osteopathysta Englannista. Hän opiskeli osteopatian ohella akupunktiota ja Qigongia, koska ne olivat samantyyppisiä hoitomuotoja kuin osteopatia. Vuonna 2004 Pellas koki aivoveritulpan, joka halvaannutti hänen kehonsa oikean puolen ja vaikeutti työskentelyä. Pellas alkoi yhä enemmän yhdistää akupunktiota osteopatiaansa. Hän kehitti manuaaliset hoito-otteensa sellaisiksi, että sormet osuivat samalla tietyille akupisteille.

6.1.1 Osteopatian merkitys

Christer Pellas selventää osteopatian merkitystä vertaamalla sitä länsimaiseen lääketieteeseen. Hänen mukaansa lääkärit eivät nykyään pyri parantamaan kroonisia sairauksia, vaan pyrkivät poistamaan oireet mahdollisimman hyvin ja korjaavat sen, minkä pystyvät. Pellaksen mukaan osteopatian *guru* John Wernham kehotti löytämään ihmisestä terveyden ja laajentamaan sitä.. Pellaksen mukaan oireita voidaan myös tarvita siihen, että ongelma lähtee korjaantumaan. Hän sanoo, että kun kirurgisesti poistetaan kehosta sairas osa, samalla poistetaan se mikä pyrkii korjaamaan itseään.

Sekä osteopatiassa että akupunktiassa pyritään aktivoimaan sitä, mikä kehossa on hyvää, kertoo Pellas. Kroonisten ongelmien korjaamiseen tarvitaan useampi hoito. Hoidon jälkeen ihmiset ovat yleensä tyytyväisiä, koska heillä on rauhallinen ja hyvä olo. Se saa ihmiset tulemaan yhä uudelleen hoitoon, kunnes kaikki oireet ja ongelmat ovat poistuneet.

Pellas kertoo, että Andrew Taylor Stillin menetelmä oli tutkia miten luusto, lihaksisto ja koko keho liikkuu. Jo kehin tutkimisen ansiosta jäykkyys alkaa väistymään, keho alkaa

toimia paremmin, ja siten terveys alkaa löytyä. Akupunktiossa taas ajatuksena on ko-keilla pulssia, paikantaa missä terveyttä puuttuu ja lisätä energiaa sinne.

Pellaksen mukaan kiinnostavinta osteopatiassa on se, että siinä joutuu katsomaan ja käsittelemään koko ihmistä. Löytyneet ongelmat korjataan, ja koko ajan seurataan mitä tapahtuu. Hoidon jälkeen kirjoitetaan havainnot ylös. Seuraavalla kerralla nähdään, miten hoito vaikutti.

Pellaksen mielestä osteopatian eri koulukunnat kannattaisi unohtaa. Jokaisen osteopaatin oma tapa hoitaa on se paras tapa. Se muodostuu ajan kanssa. Koulukunnat syntyvät hänen nähdäkseen siten, että joku johtohenkilö löytää mielestään hyvän tavan hoitaa ja haluaa opettaa sen kaikille. Yhden osteopaatin tapa suorittaa tekniikoita ei välttämättä sovi toiselle. Pellas on havainnut, että samanlaisen ruumiinrakenteen omaavilla osteopaateilla on usein samanlainen tapa tehdä tekniikoita.

Pellas näkee osteopatian filosofiana, jota ei voida pelkistää joksikin tietyksi hoitomene-
telmäksi. Jokaisen osteopaatin kuuluu kehittää omat menetelmänsä. Pellas kertoo aloittaneensa aikoinaan kiropraktisella hoitotyylillä, jossa tehdään *kovia manipulaatioi-
ta*. Kiropraktiikassa ei ole koulukuntia, koska kaikki hoitavat samalla tavalla. Kaularan-
gan manipulointi on Pellaksen mielestä tekniikka, jonka harva osaa, mutta jota kaikki
tekevät. Potilaat aistivat hoitajan epävarmuuden ja pelkäävät hoitoja. Usein potilaat
käyvät sellaisessa hoidossa vain päästäkseen eroon pahimmasta särystä, mutta eivät
tule jatkokäsittelyihin. Siitä syystä Pellas palauttaa nikamien liikkuvuudet nykyisin vain
pehmein tekniikoin.

Hippokrateen koulukunta on ainoa koulukunta, jota Pellas haluaa edustaa. Hän selittää
haastattelussa Hippokrateen ajattelua ihmisen suhteesta luontoon. Koska aurinko nou-
see idästä ja laskee länteen, ihmisen kannattaa valita asuinpaikka itäpuolelta, jonka
aurinko kuivattaa yöllä tulleesta kasteesta ensimmäisenä. Länsipuoli kuivuu vasta puoli
päivää myöhemmin ja pohjoispuoli huonolla tuurilla ei kuivu koskaan. Terveysten vai-
kuttavia tekijöitä arvioidessa tulee siis katsoa kokonaisuutta: miten ihmiset elävät, toi-
mivat ja tekevät päätöksiä.

6.1.2 Työn kuvailu

Pellas hoitaa potilaitaan klassisen osteopatian tapaan. Hoito kestää yleensä 25 minuuttia. John Wernhman, jota hän pitää oppaanaan, neuvoi aloittamaan hoidon potilaan oikean puoleisesta jalasta ja etenemään siitä ylös, kunnes samanpuoleinen yläraajakin on hoidettu. Sen jälkeen hoidetaan kehon vasen puoli. Sitten potilas kääntyy vatsamakuulle ja samankaltainen rutiini seuraa, jossa hoito aloitetaan kehon vasemmalta puolelta. Tästä seuraa, että potilaan kehon oikea puoli on ensimmäinen ja viimeinen joka hoidetaan. Syy tälle on, että oikean puolen hoitaminen *tasapainottaa energioita*, kun taas vasemman puolen hoitaminen *aktivoi* niitä. Ajatuksena on siis ensin aktivoida kehon energioita, sitten korjata ongelmia ja lopuksi tasapainottaa keho. Pellaksen osteopatiaan kuuluu klassisen osteopatian lisäksi viskeraaliosteopatiaa, akupunktio ja hie-man kraniaaliosteopatiaa, mikä muodostaa hänen mielestään hyvän kokonaisuuden. Hän sanoo kuitenkin, että hänen tyyliinsä hoitaa *voi jälleen huomenna olla vähän erilainen*. Kokonainen hoito edellyttää, ettei hoideta pelkästään selkää ja niska.

Pellas kertoo, että viskeraaliosteopatia on samanlaista kuin muukin osteopatia. Erilaisista on vain se, että siinä hoidetaan sisäelimiä. Hänen mukaansa sisäelimet kuten maksa, liikkuvat tietyllä tavalla. Niinpä hän tutkii, liikkuvatko elimet oikein, vai väärin, vai eivätkö ne liiku lainkaan. Jo elinten liikuttelu liikkeitä tutkiessa parantaa niiden liikkeitä, mikä esimerkiksi voi edistää verenkiertoa rintakehän alueella. Sama periaate pätee kraniaaliosteopatiassa, jossa *pannaan kallo liikkumaan*. Pellaksen mukaan yleisesti ajatellaan, ettei kallo liiku. Kuitenkin kallossa pitäisi tapahtua pientä luonnollista liikettä, jonka ansiosta aivojen ja selkärangan verenkierron toiminta pysyy hyvänä.

Pellas kertoo, että 40-vuotisen uran aikana hän on ehtinyt kokea kaikenlaista. Enimmäkseen kokemukset ovat olleet positiivisia. Kun hän aloitti hoitamisen Ruotsissa, osteopatiaa ei siellä vielä tunnettu eikä hyväksytty. Se oli uutta Tukholmassakin. Kun Pellas alkoi opettamaan Suomessa, alan tunnettuus kasvoi. Pellas on nyt 67-vuotias ja tekee töitä Pärnussa kolmena päivänä viikossa ja joka toinen viikko Suomessa. ”Se tuntuu hyvältä”, hän sanoo.

Moniammatillisesta yhteistyöstä Pellaksella on hyviä kokemuksia. Se toimii hyvin, kun jokainen tekee sen mitä hänen omaan ammattiinsa kuuluu. Sofianovassa hän ei tee moniammatillista yhteistyötä. Sen sijaan Villa Medicassa Pärnussa on muunmuassa ortopedeja, fysioterapeutti ja naistentautien erikoislääkäri, joiden kanssa yhteistyö su-

juu hyvin. Se tarkoittaa esimerkiksi potilaiden lähettämistä toisille. Kun asiakkaan selkä alkaa liikkua paremmin, usein Pellas lähettää hänet fysioterapeutille saamaan lihaksia vahvistavia harjoitteita. Ortopedit puolestaan lähettävät Pellakselle potilaita, jotka *eivät ole leikattavia*.

Pellas pitää huolta itsestään tekemällä hoitovaihtoja muiden Sofianovassa työskentelevien osteopaattien kanssa.

Pellas arvelee, ettei hänen kannata kertoa työstään enempää, jotta ei rajoittaisi toisia osteopaatteja. ”Jokaisen pitää ottaa siitä, mitä on oppinut, sen mikä sopii hänelle”, hän sanoo. Koulutuksissa opituista tekniikoista ja asioista unohdetaan suurin osa, ja Pellaksen mielestä pitääkin unohtaa. Tärkeintä on miettiä mitä tekee, miksi tekee ja mikä tuntuu oikealta. Myöhemmin voi tulla tilanne, jossa tavalliset temput eivät enää auta, ja on keksittävä jotain muuta. Silloin mieleen yleensä muistuu jokin aiemmin opittu tekniikka, jota ei ole koskaan käyttänyt. ”Sitten yhtäkkiä tulee se ahaa elämys, että näinhän se pitää tehdä”, hän naurahtaa.

6.2 Paula Saarelma

Tapasimme Paula Saareلمان hänen vanhempiansa kotona Helsingissä 18. tammikuuta 2013. Paula Saarelma asuu Helsingissä ja on kotoisin sieltä. Hänen hakeutumiseensa osteopatiakoulutukseen vaikutti lapsuuden kasvuympäristö, jossa liikuttiin runsaasti ja läsnä oli paljon lääkäreitä, psykiatreja ja psykologeja. Hänelle muodostui käsitys, että liikkumalla pysyy terveenä. Keho, mieli ja liikunta ovat olleet hänelle aina tuttuja asioita. Saarelma kiinnostui hoitamisesta havaittuaan, että jotkut ihmiset liikkumisesta huolimatta sairastuvat tai kipeytyvät tai liikunta itsessään voi kuormittaa kehoa ja mieltä. Saarelma on lapsesta saakka pitänyt perheenjäseniensä hieromisesta ja käsillä tekemisestä.

Saarelma opiskeli ensin hierojaksi nähdäkseen olisiko kehon kanssa työskentely hänelle sopiva ammatti, vai olisiko se hänelle liian raskasta. Saarelma päätti jatkaa alalla. Yhteishaun oppaasta hän kuuli mahdollisuudesta hakea opiskelemaan osteopatiaa Metropolia Ammattikorkeakouluun. Esittelyteksti kuulosti juuri siltä, mitä hän halusi opiskella ja tehdä. Koulun sijainti Helsingissä sopi hänelle hyvin. Hän haki kouluun, pääsi sinne ja valmistui vuonna 2005 koulutusohjelman toisen opiskeluryhmän mukana.

Saarelma on ollut tyytyväinen ammatinvalintaansa, vaikkei työ ole ollut helppoa. Kuitenkin myös epätoivon hetkiä koulutuksen ja työn aikana on ollut. Hän on miettinyt paljon sitä, mitä osteopatia oikein on. *Hänen mielestään osteopatiassa on ideaa ja potentiaalia.* Saarelman opiskeluaikana painottuivat lääkäriluennot ja osteopaattiset perusaineet. Luentoja pitäneillä lääkäreillä ei ollut paljon tietoa osteopatiasta. Saarelmalla on sellainen käsitys, että osteopatian koulutusohjelma on kehittynyt koko ajan.

Valmistuttuaan osteopaatiksi hän tunsi tarvitsevänsä *vielä vähän kokonaisempaa ymmärrystä* osteopatian filosofiasta ja hoitoperiaatteista. Hän on etsinyt tätä ymmärrystä ja osaamista klassisesta osteopatiasta, joka ei ole kuulunut AMK osteopatian opiskelurunkoon. Niinpä hän on tehnyt yhteistyötä osteopaattien kanssa, jotka ovat valmistuneet *klassiselta puolelta.* Hän osallistuu myös paraikaa englantilaisten opettajien klassisen osteopatian jatkokoulutukseen, joka pidetään Metropolia AMK:n tiloissa. Se on avannut Saarelmalle syvempää ymmärrystä osteopatiaan ja tuonut kiinnostusta osteopatian historiaan, lähtökohtiin ja kehittymiseen. Syvemmän ymmärryksen ansiosta hän pystyy toimimaan entistä *enemmän nimenomaan osteopaattina.*

6.2.1 Osteopatian merkitys

Paula Saarelma näkee osteopatian *luonnonmukaisena, ekologisena ja eettisenä* ammattina, jolla voidaan auttaa eri-ikäisiä ihmisiä myös sellaisissa vaivoissa, joita on vaikea hoitaa lääketieteellisesti. Osteopatiaa harjoitetaan käsin, eikä tarvita lääkkeitä tai *radikaaleja toimenpiteitä.* Ihmiset tarvitsevat terveyden ylläpitämiseen aina apua, *vaikka keho pyrkiikin aina terveyteen.* Vaikka *keholla on kapasiteetti terveyteen,* se voi silti sairastua sisäisistä tai ulkoisista syistä. Saarelma korostaa osteopatian pohjatyötä tekävää ja ennaltaehkäisevää luonnetta. Sitä tarvitaan silloin kun vaikeita asentovirheitä tai sairauksia ei ole vielä kehittynyt, eivätkä lääkkeet tai kirurgiset toimenpiteet ole vielä välttämättömiä. Ihmistä voidaan hoitaa koko elinkaarensa ajan osteopatialla. Kun osteopaatilla on riittävä koulutus, hän voi hoitaa niin lapsia, nuoria, työikäisiä kuin vanhuksia.

Ryhdin ja asennon hoitamisella voidaan vaikuttaa jo paljon ihmisen terveyteen. Osteopatiassa helppoa hänen mielestään on, että *potilailla on aina iho päällä.* Lääkärin työssä näin ei aina ole ja he joutuvat myös opiskelemaan todella paljon. Lääketiede on laajentunut tietomäärältään niin suureksi, ettei yksi ihminen pysty sitä käsittelemään. Os-

teopaatinkin täytyy opiskella paljon, mutta anatomiset rakenteet ja muu oppimateriaali eivät onneksi muutu koko ajan. Siten osteopatian kehityksessä on helpompi pysyä mukana. Hän näkee itsensä osteopaattina, joka *pysyy aika yksinkertaisessa*. On kuitenkin myös *niitä fiksumpia osteopaatteja*, jotka tekevät tutkimusta ja yhteistyötä lääkäreiden kanssa, Saarelma kertoo.

Osteopatian näkemykseen kuuluu ajatus siitä, että terveys ja sairaus eivät ole toistensa vastakohtia. Jos ihmisellä on esimerkiksi flunssa, ei voida sanoa hänen olevan täysin sairas. Hän on monin osin myös terve. Sairaus näkyy silmien vuotamisena ja kipeänä kurkkuna. Silloin levätään ja oireita voi lievittää lääkkeillä jos täytyy mennä töihin. Osteopaatti katsoo flunssan näkyviä oireita ja miettii, miksi ihmiselle on tullut flunssa ja *missä terveys silloin on. Terveys voi olla immuunijärjestelmässä. Potilas on voinut saada kylmää, tai saada tartunnan toiselta*. Hänellä voi olla jokin ongelma ylähengitysteissä, niskat jumissa tai nestekierron ongelma. Syy voi löytyä keuhkoista tai rintakehästä. Hoidossa katsotaan mitkä alueet eivät toimi hyvin, mutta samalla ollaan tietoisia terveydestä. Osteopaatti pyrkii tukemaan immuunijärjestelmää, avaamaan ja aktivoimaan hermojen ulostuloaukkoja ja parantamaan nestekiertoa. Rangan ja nivelten liikkuvuutta hoidetaan kokonaisuutena.

Andrew Taylor Stillin mukaan osteopaatti etsii terveyttä. Saarelman mukaan terveyttä ei ehkä varsinaisesti etsitä. Pikemminkin osteopaattisessa hoidossa hyödynnetään *sairauden takana tai ihmisessä joka tapauksessa olevaa terveyttä*. Jos kovasti etsii jotakin, niin ei saa hyviä tuloksia. Siksi on parempi pysyä siinä mitä havaitsee. Kuolleella ei ole enää sairautta eikä terveyttä. Kun keinoja *elinvoiman* hyödyntämiseen ei enää löydy, kuolema on vääjäämätön. Saarelma ei ole suomalaisena osteopaattina joutunut kohtaamaan sellaista tilannetta.

Saarelma kuvailee, kuinka osaaminen syvenee ajan mittaan. Hoitotilanteessa hän ajattelee ihmistä *iho päällä ja anatomia sisällä*, ihmisen mekaanista rakennetta ja fysiologista toimintaa sekä kaikkia impulsseja, jotka tulevat mielen toimintojen kautta. On kiinnostavaa, kuinka kokonaisuuden kanssa pystyy olemaan yhteydessä, kun tutkii käsin tunnustelemalla fyysistä rakennetta. Hän pyrkii selvittämään, miten potilaan kokemat oireet ja se, miltä hänen kehonsa tuntuu ja mitä siellä tapahtuu, liittyvät toisiinsa. Potilaan *keho reagoi hyvin pienillä asioilla*. Saarelman mielestä kaikkein kiinnostavinta on *se ihme, kun keho lähtee toimimaan*. Kiinnostavaa on myös miettiä, miksei keho reagoi tai miksei hoito toimi, kuten hän oli ennalta ajatellut.

Saarelma kertoo, että Suomessa on kolme osteopatiakoulua, jotka kaikki edustavat hieman eri linjaa. Koulukuntien välinen yhteistyö on hänen mielestään tärkeää. Yhteiset eettiset ja hoidon turvallisuuteen liittyvät kriteerit edistävät potilaiden turvallisuutta.

Osteopatiassa on tietyt pääperiaatteet, joiden puitteissa toimiva hoitaja on osteopaatti. Sen lisäksi ovat yhteiskunnan vaatimukset tietämisen ja osaamisen tasosta terveyden, sairauden, anatomian, fysiologian, yhteiskunnan tilan ja potilaan oireiden tuntemuksesta. 1800-luvun terveydenhuolto oli erilaista kuin nykyään, joten osteopatiankin täytyy uudistua. Osteopatian periaatteet eivät muutu, mutta yhteiskunta muuttuu ja sen mukana potilasturvallisuuteen liittyvä tieto ja asetukset. Sen vuoksi täytyy olla yhteinen linjaus siitä, mitä potilaalle tehdään fyysisesti tai henkisesti. Keskustelu näistä linjauksista osteopatian alalla on kansainvälistä.

6.2.2 Työn kuvailu

Paula Saarelma toimii yksityisyrittäjänä pienessä hoitotilassa, jonka käytössä hän vuorottelee muiden työntekijöiden kanssa. Hyviksi puoliksi järjestelyssä hän kokee oman rauhan tehdä työtä omalla tavallaan ja pienet kulut. Huonona tai haasteellisena hän pitää sitä, ettei työn ohessa ole mahdollista konsultoida toista osteopaattia tai toisen alan edustajaa. Kollegoiden puuttuminen työtilasta kuitenkin kannustaa pitämään yhteyttä heihin muulla tavoin. Saarelma sanoo, että hänen työpäivänsä ovat lyhyempiä kuin osteopaateilla yleensä. Hän arvelee, että osteopaatit, tai ainakin vanhemmat konkarit, tekevät pitkää päivää ja ottavat vastaan 8-12 potilasta päivässä.

Saarelma ei opiskeluaikanaan ymmärtänyt, miksi ammattikorkeakoulutuksessa painotetaan moniammatillisuutta niin paljon. Pelkästään osteopatian oppiminen tuntui hänestä riittävältä tavoitteelta. Opiskeluaikana oli yhteistyömahdollisuuksia fysioterapeuttien, jalkaterapeuttien, apuvälineteknikoiden ja vähäisemmässä määrin bioanalyttikkojen kanssa. Valmistumisensa jälkeen hän on tuntenut kiitollisuutta kokemuksistaan koulun klinikalla. Klinikka oli hänen mielestään hyvin toimiva, ja toimivuus on huhujen mukaan vielä parantunut vuosien varrella. Klinikalta hänelle jäi käsitys siitä, mitä fysioterapeutit, jalkaterapeutit, apuvälineteknikot ja bioanalyttikot tekevät. Saarelma kertoo, että hyöty opiskeluajan moniammatillisuudesta opiskeluaikana näkyy nyt avarakatseisuutena ja rohkeutena lähettää asiakkaita esimerkiksi fysioterapiaan, kiropraktikolle tai lääkäriin.

Hänestä moniammatillisuudessa korostuu juuri se, ettei yhden ammattikunnan tarvitse osata parantaa kaikkia asiakkaita. Osteopaatit ajattelevat yleisesti, että osteopatialla on aina jotain annettavaa asiakkaalle. *Siihen pitää kuitenkin laittaa jotkut rajat*, Saarelma sanoo ja nauraa. ”Opiskelijoina varsinkin silloin aina niinku oltiin niin kiinnostuneita kaikesta, ja ajatellaan, että osteopatialla voi parantaa mitä tahansa”, hän tunnustaa. Toisinaan kuitenkin jollain muulla menetelmällä voidaan saada nopeammin, pysyvämmiin tai eettisemmin parempia hoitotuloksia. On hyvä kehittää avoimuutta eri hoitomenetelmille ja käydä itse hoidoissa. Joillakin ihmisillä on niin moninaisia ongelmia, että tarvitaan tukiverkostoa. Potilaskin voi kokea, ettei voi antaa kaikkea yhden terveydenhuollon ammattilaisen kannettavaksi. Saarelman mukaan ihminen voi jonkin aikaa tarvita useampia hoitokontakteja antamaan turvaa ja tietoa eri näkökulmista.

Valmistumisensa jälkeen Saarelma työskenteli fysikaalisessa hoitolaitoksessa, jossa hänellä oli hienoja kokemuksia yhteistyöstä fysioterapeutin kanssa. Se tuntui vastavalmistuneelle sopivan pehmeältä laskulta vastuullisiin tehtäviin, kuten esimerkiksi välilevynpulistumasta kärsivän potilaan kanssa etenemiseen.

Saarelma kertoo saaneensa sellaisen ohjeen opiskeluaikanaan, että kannattaa ottaa työn lisäksi aikaa myös perheelle ja sosiaaliselle elämälle. Se tuntuu hänestä edelleen hyvältä neuvolta, koska työelämässä potilaiden ongelmat voivat alkaa kuormittaa hoitajaa. Hän pitää huolta itsestään sosiaalisella kanssakäymisellä, käymällä osteopaattisessa hoidossa, ylläpitämällä tiettyä päivärytmiä, ruokailua ja liikuntaa. Tietokoneen käyttöä hän myös välttää. Työpäivä ei saa olla niin kuormittava, ettei kotona enää halua tehdä mitään. Saarelma paljastaa, että nuorena hänellä oli liikunnan tavoitteena tulla hyväksi eri lajeissa, mikä jälkeenpäin ajateltuna oli kuormittavaa. Nyt hän ymmärtää, että tärkeintä on miettiä sitä, mihin haluaa kehoaan ja mieltään käyttää, ja sitten etsiä sopivat liikuntamuodot tai vapaa-ajanviettotavat. Hän ei esimerkiksi enää käy kuntosalilla saadakseen isot lihakset vaan ylläpitääkseen työkykyään.

Saarelma kertoo, että jos jokin vaiva ilmenee, hän ensimmäisenä yleensä menee osteopaatille. Hän ei mielellään vaihda hoitoja toisten osteopaattien kanssa, vaan kokee tärkeäksi mennä osteopaattiseen hoitoon maksavana asiakkaana. Saarelma ei myöskään yleensä hoida perheenjäseniään ja ystäviään, koska silloin lähipiiri ja perhe pysyvät kevyempinä. Kuitenkin hän kokee olevansa *osteopaatti 24h*.

6.3 Markku Torvinen

Tapasimme Markku Torvisen hänen toimistollaan Helsingissä 25. tammikuuta 2013. Torvinen on 47-vuotias osteopaatti ja *pohjoisen poikia*. Hän on kotoisin Kuusamosta, valmistunut osteopaatiksi vuonna 1994 ja työskennellyt Helsingissä vuodesta 1995 lähtien. Oli sattumien summa, että Torvisesta tuli osteopaatti. Voimailulajeja harrastaessaan hän joutui käymään erilaisissa hoidoissa. Hän sai kipinän hierontaan jo lukioikäisenä ja hänestä tuntui selvältä, että *jotain tämäntyyppistä hommaa hän tulisi teemmään* työkseen.

Armeijan jälkeen Torvinen kouluttautui urheiluhierojaksi Vuokatin Urheiluopistossa. Työskenneltyään pari vuotta hierojana tapahtui jotain käänteentekevää. Häntä vaivasi se, että erään lentopallojoukkueen jätkät tulivat joka ikinen viikko hoitoon samat paikat *jumissa ja kipeänä*. Yksi pelaajista oli erityisen vaikea hierottava, koska hänellä oli muunmuassa olkapää- ja polvivaivaa. Eräänä hoitokertana mitään vaivoja ei ollutkaan. Pelaaja oli nimittäin saanut Ruotsissa osteopaattisen hoidon Christer Pellakselta. Hoidossa oli muun muassa suoristettu lantiota ja avattu lukkoja kaularangasta. Torvinen ihmetteli, voiko olla mahdollista saada yhdellä ainoalla hoitokerralla niin hyviä tuloksia. Tämä sai hänet hakeutumaan koulutukseen Kairon Instituuttiin, jossa Christer Pellas opetti osteopatiaa.

Siihen aikaan koulutus perustui klassiseen osteopatiaan. Torvisen mielestä klassinen osteopatia on edelleen hyvä ja fiksu tapa hoitaa ihmistä, mutta jossakin vaiheessa hän kiinnostui kraniaaliosteopatiasta. Torvisen opiskeluaikana kraniaaliosteopatia lähinnä vain mainittiin. Vuonna 1998 Torvinen hakeutui kraniaalikoulutukseen. Hänelle avautui aivan uusi ja mielenkiintoinen maailma. Vuonna 2000 hän aloitti Englannissa Sutherland Cranial Collegen opinto-ohjelman, joka imaisi hänet mukaansa. Siellä Torvinen kuuli opettajiltaan ensimmäistä kertaa biodynaamisesta osteopatiasta. Vuonna 2002 Göteborgissa alkoi biodynaaminen koulutus, joka oli jälleen oma erilainen maailmansa.

Torvinen käyttää edelleen klassista osteopatiaa ja tekee potilaiden kanssa *niin sanottua rakenteellista työtä*, mutta hänen työnsä pääpaino ja intohimo on yhä enemmän työskentely *biodynaamisen maailman kimpussa*. Sieltä hän pyrkii hakemaan hoidossaan *stillnessiä ja eritasoisia muita asioita*. Biodynaaminen konsepti on hänen mukaansa paljon laajempi kuin kraniaalinen konsepti, joka on *samasta asiasta mekaaninen näkemys*. Torvinen on paraikaa puolivälissä kuusivuotista biodynaamista lasten

osteopatian koulutusta Sveitsissä. Siellä hänen opettajiaan ovat olleet muunmuassa Jim Jealous ja koulutuksen varsinainen vetäjä Van Kamp, jota Torvinen kuvailee *varsinaiseksi taikuriksi*. Hän on tyytyväinen valitsemaansa ammatilliseen kehityssuuntaan, muttei ole unohtanut *vanhojakaan temppuja*, jotka ovat edelleen varalla, jos biodynaaminen hoito ei auta potilasta.

Torvinen kertoo, että vuosikausia hänen hoidossaan käyneet ihmiset ovat tottuneet hänen tapaansa hoitaa, mutta uudet asiakkaat usein aluksi ihmettelevät hoitotekniikoita, joissa *lämmittelään kättä takapuolen alla*. Melkein kaikki kuitenkin hänen mukaansa huomaavat hoidon vaikutuksen jo ensimmäisen hoitokerran aikana. Torvinen kertoo, että hauskimman kommentin hoidosta sanoi karski rajavartija Torvisen kollegalle, joka myös työskentelee biodynaamisesti. Potilas tuumasi hoidon jälkeen: ”Tämä oli suurin huijaus mitä minulle on koskaan tehty, mutta se tuntui sen verran hyvältä, että haluan tulla uudestaan”. Torvisen elämä kuluu pitkälti osteopatian ja kahvakuulaharjoittelun parissa, minkä hän arvelee saattavan kuulostaa yksitoikkoiselta jonkun korvaan.

6.3.1 Osteopatian merkitys

Osteopatia merkitsee Markku Torviselle hyvin paljon. Se on työ, elämäntapa ja *ehkä myös harrastus*. Hän uskoo kuuluvansa vähemmistöön pystyessään sanomaan, että osteopatia on *älyttömän kiva tapa viettää vapaa-aikaa työssä*. Hän toivoisi voivansa sanoa elävänsä osteopatian periaatteiden mukaisesti, mutta ehkä niin ei aivan ole. Periaatteet vaikuttavat kuitenkin hänen elämässään taustalla olevina arvoina, ja terveys on hänelle tärkeä asia.

Terveyttä etsitään, Torvinen kertoo, hoitamalla ihmistä. Hänen mielestään Andrew Taylor Still sanoi saaneensa parhaat tuloksensa hoitamalla kaikki leesiot pois, mutta Torvinen ei ajattele asiasta aivan samoin. Jokaisesta ihmisestä löytyy terveys. *Hän uskoo ja väittää, että terveyden voi jopa palpoida*. Vaikka leesio olisi hankalakin, niin sen sisältä löytyy terveys. Se on vain osattava hakea. Keho lähtee toimimaan aina siihen suuntaan, mikä sille on helpointa. Sen vuoksi Torvinen itse lähtee aina hoitamaan *direction of easeen* (helppoon suuntaan). Keho kasvaa siihen suuntaan, mikä sille on mahdollinen ja helppo suunta. Terveys toimii samalla tavalla. Ihmisen keho ja *sanottakoon vaikka vitaalivoima* toimivat aina parhaalla mahdollisella tavalla. Keho hakee helpoimman suunnan, joka voi olla terveys, sairaus tai kuolema, ja *osteopaatin tehtävä on se hakea*.

Moderni lääketiede ja fysioterapia *palastelee* ihmisen pienempiin yksiköihin. Haetaan tiettyä molekyyliä, lihasta tai ligamenttia, joka on häiriintynyt. Osteopatiassa, Torvinen kertoo, lähdetään täysin päinvastaisesta suunnasta. Siinä lähdetään selvittämään, mitä kokonaisuudelle on tapahtunut. Vaikka hoidettaisiin *kuinka pientä nippeliä tahansa* niin on aina otettava huomioon se, miten nippeli integroidaan kokonaisuuteen. Keho on niin iso ja laaja kokonaisuus, että sitä täytyy *palastella* monelta eri kantilta. Tarve hallita isoja kokonaisuuksia tekee osteopaatin työstä vaikeaa ja viehättävää. ”Meillä menee todennäköisesti loppuelämä sen asian opiskelussa, ja kun sen tajuaa, niin olen melko vakuuttunut, että sitten lähtee henki”, Torvinen toteaa.

Torvisen mukaan osteopatiassa on todennäköisesti alusta lähtien ja aina ollut erilaisia koulukuntia, joiden välillä on ollut kiistoja. Itse hän ei haluaisi olla *minkään koulukunnan niinsanottu edustaja*, vaan pelkkä osteopaatti. Hänen mielestään osteopatian talo on niin iso, että sinne mahtuu erilaista väkeä. Hän kokee turhaksi ja repiväksi lähteä kiistelemään siitä, mikä on oikea tapa tehdä osteopatiaa. Jotkut osteopaattit pitävät manipuloimisesta ja aina on asiakkaita, jotka haluavat ja tarvitsevat sitä. Toiset osteopaattit haluavat työskennellä pehmytkudoksen tai viskeran kautta, ja sitten on Torvisen kaltaisia, jotka haluavat tehdä osteopatiaa biodynaamisesti. Kaikille erilaisille osteopaateille on omat asiakkaansa, eikä kukaan tule sattumalta kenellekään hoitoon, vaan se on *ennalta sovittu jossakin tuolla*. Tapa hoitaa ei tee kenestäkään parempaa tai huonompaa osteopaattia, koska osteopaattisia tekniikoita löytyy kirjoista *miljoonia tai ainakin hyvin paljon*. ”Kuka niistä pystyy sanomaan, että joku on oikea tai väärä tapa tehdä?”, Torvinen kysyy ja jatkaa: ”Silloin kun se toimii, niin se on osteopatiaa parhaimmillaan”.

Torvinen kertoo, että biodynaamisessa osteopatiassa työskennellään embryologian tai kehitysbiologian kanssa, joka on tunnettava mahdollisimman hyvin. Yksinkertaisuudessaan se on tapa, jossa unohdetaan anatomia ja lähdetään anatomian taakse. Siellä tulevat esiin muodot, joita yritetään palpoida. Kraniaalisessa osteopatiassa puhutaan *Cranial Rythmic Impulsesta* (kraniaalirytmistä), joka tapahtuu 8–12 kertaa sekunnissa. Biodynaamiikassa ajatellaan että se on ihmisen leesioita ilmentävä rytmi eli leesiorytmi tai leesiokaava. Kun lähdetään biodynaamiseen maailmaan, niin tämä rytmi hiljenee ja sitten lähdetään hakemaan eri tasoja *stillnessistä*. Lähdetään 2–3 kertaa minuutissa olevalle rytmille. Sen takana on vielä kerran 90 sekunnissa tapahtuva *Long Tide*. Näiden välillä *pelataan siellä*. Long Tide on Rollin R. Beckerin termi. Se on asia, johon Torvisen mukaan emme pysty vaikuttamaan millään tavalla. Se joko tapahtuu tai ei

tapahdu. Ihminen voidaan jokatapauksessa saada *neutraalitilaan*, missä hän on mahdollisimman rento ja missä ei juuri tapahdu mitään. ”Siellä Long Tide -rytmi pystyy kulkemaan meidän lävitsemme, korjaamaan leesioita ja saamaan aikaan terveyttä”, hän selittää.

6.3.2 Työn kuvailu

Yrittäjyys on erittäin hyvä tapa harjoittaa osteopatiaa, kertoo Markku Torvinen. Hän ei haluaisi tehdä työtään kenenkään muun palveluksessa, sairaalassa tai minkäänlaisessa laitoksessa. Torvinen haluaa pitää hoitotilansa sellaisena, johon on helppo tulla ja tunnelmaltaan kodinomaisena. Hän kannustaa kaikkia tulevia osteopaatteja yrittäjyyteen.

Torvisen mielestä moniammatillisuus on sinänsä ihan ok, ja sitä saisi olla enemmänkin, mutta hänen mielestään on vaikeaa löytää sellaisia yhteistyökumppaneita, jotka ymmärtävät hänen filosofiaansa ja ajattelutapaansa. Kun omat keinot eivät riitä tai Torvinen epäilee, että vaiva voi olla jotakin vakavaa, hän lähettää potilaan lääkärille. Psykoterapeutille ohjaaminenkin voi joskus olla tarpeen. Torvisella ei ole yhteistyötä muiden ammattikuntien edustajien kanssa, mutta he lähettelevät potilaita toisilleen. On myös olemassa lääkäreitä, jotka tietyissä vaivoissa lähettävät potilaan hänelle hoitoon.

Torvinen pitää huolta itsestään liikkumalla. Hän harjoittelee kahvakuulalla lähes päivittäin. Myös ruokavaliosta huolehtiminen on hänelle tärkeää. Torvinen syö mahdollisimman puhdasta ruokaa ja mahdollisimman vähän eineksiä ja muuta käsiteltyä ruokaa. Hän kertoo, että *Montignacin* dieetti sopii hänelle hyvin. Torvinen käy myös osteopaatilla säännöllisesti, vähintään 3–4 viikon välein. Oma keho on hänelle työkalu, josta täytyy pitää huolta.

”Mun työpäivät on pitkiä”, Torvinen sanoo nauraa. Eri oppilaitoksista hänen luonaan käyneet opiskelijat ovat sanoneet, että hän tekee aivan liian pitkiä työpäiviä. Torvinen aloittaa aamulla viimeistään kahdeksan aikaan ja lopettaa illalla seitsemän maissa. Hän tekee yli kuusikymmentä hoitoa viikossa. ”Sen suhteen mua ei voi moittia laiskaksi, muissa asioissa kyllä”, hän vakuuttaa.

Torvinen kuvailee työtään äärettömän mielenkiintoiseksi, vaikeaksi ja jatkuvaa opiskelua vaativaksi. Hänen mielestään ihmisikä ei riitä sen oppimiseen. ”Siinä vaiheessa kun

tuntuu että nyt mä tämän homman osaan, niin sitten kannattaa jäädä eläkkeelle.”, Torvinen toteaa.

6.4 Jarno Haikonen

Tapasimme Jarno Haikosen Helsingissä Ortopedisen osteopatian koulutuskeskuksessa (OOKK) 14. helmikuuta 2013. Jarno Haikonen on osteopaatti ja urheiluhieroja. Hän asuu Pohjois-Tuusulassa, josta on myös kotoisin ja vaikuttaa Etelä-Suomessa. Hän on lähtenyt ihmisalalle uudelleenoulutuksesta. Hän on aina ollut kiinnostunut ihmisten hyvinvoinnista.

Haikonen kävi hierontakoulun vuonna 1997 ja kuuli siellä ensimmäistä kertaa osteopatiasta. Hänen kollegansa lähti opiskelemaan osteopatiaa Kairon Instituuttiin, ja ajatus jäi kiinnostamaan myös Haikosta. Aluksi hän otti yhteyttä kaikkiin suomalaisiin osteopatiakouluihin. Hän ei päässyt Metropolia AMK:n osteopatian koulutusohjelmaan vuonna 2003, vaan päätyi kolmeksi vuodeksi kiertelemään maailmaa kumparemaajoukkueen hierojana, jona aikana osteopatia unohtui.

Sen jälkeen Haikonen kaipasi vaihtelua ja uusia työkaluja, joten osteopatia palasi mieleen. Hän lähti opettamaan Suomen Urheiluhierojaopistoon. Sieltä kaksi hänen oppilastaan lähti Peräseinäjoelle opiskelemaan osteopatiaa. He kehuivat koulutusta ja suositelivat sitä Haikoselle. Niinpä hän lähti työnantajansa kanssa opiskelemaan Peräseinäjoelle. Heti alussa kerrottiin, että koulutus Seinäjoella loppuisi ja jatkajia työhön tarvittaisiin. Pari vuotta mietittyään Haikonen päätti ottaa koulutuksen jatkamisen asiakseen. Hän on tällä hetkellä OOKK:n johtaja.

6.4.1 Osteopatian merkitys

Jarno Haikonen kertoo, että osteopatia merkitsee hänelle ihmisten auttamista. Tarkka haastattelu ja tutkiminen ovat keinoja selvittää mikä ihmistä vaivaa. Joskus tarvitaan lisätutkimuksia kuten lääkärin määräämiä kuvantamisia. Jos omat rahkeet eivät riitä, hän ohjaa potilaan pätevemmän henkilön hoitoon. Haikosen mielestä nykyään lääkitään liian usein oiretta eikä syytä. On tärkeintä löytää syy, jotta ihminen voidaan saada kuntoon.

Mitä parempi yleiskunto asiakkaalla on, sitä terveempänä hän pysyy, Haikonen sanoo. Elintavat ovat ratkaiseva asia ruokavaliosta lähtien. Terveyttä ylläpitää myös lihasten ja nivelten erittäin hyvä liikkuvuus.

Ihmisten erilaisiin ongelmiin perehtyminen, mahdollisesti oikean syyn löytäminen ja hoitaminen ovat Haikoselle osteopatiassa mielenkiintoisinta. Haikonen toteaa, ettei osteopaatin ammatissa voi koskaan tulla valmiiksi. Aina voi oppia lisää ja syventää omaa tietämystä.

Haikonen arvelee, että kaikissa kolmessa suomalaisessa osteopatiakoulussa opetus on keskenään erilaista. Suomalainen osteopatia voidaan ehkä jakaa koulukuntiinkin. Hänen mielestään erilaisen koulutuksen saaneet osteopaatit ja muut hoitajat ovat asiakkaiden etu. Silloin asiakas voi valita sellaisen hoidon, mistä itse pitää.

Jos Haikoselta kysytään, mitä osteopatia on, hän kertoo siitä, mitä vastaanotolla tapahtuu. Asiakkaan syy tulla vastaanotolle on yleensä jokin vaiva. Kun kyseessä on tuki- ja liikuntaelinongelma tehdään diagnoosi erittäin tarkan haastattelun ja huolellisten kliinisten tutkimusten avulla. Osteopaatin työ on *pitkälti kliinistä*. Haastattelussa voidaan joutua puhumaan jopa nuoruusvuosien tapahtumista kun etsitään vaivan syytä. Pelkästään tarkan haastattelun avulla voidaan päästä erittäin lähelle ongelman syytä, jolloin kliinisiä testejä ei tarvita niin paljon. Mahdollisimman nopean ja oikeanlaisen avun saaminen ihmiselle on tärkeää. Neurologiset syyt on osattava sulkea pois tarpeeksi kattavilla neurologisilla tutkimuksilla, jotta hoidossa voidaan lähteä oikeaan suuntaan. Aivohermoja on myös hyvä osata eritellä. Haikosen mukaan aivohermojen tutkiminen sekä sydämen ja keuhkojen kuuntelu osteopaatin vastaanotolla voi olla joidenkin mielestä toisten ammattilaisten varpaille astumista. Hän sanoo, että potilaan henki voi kuitenkin pelastua sillä, että hänet osataan lähettää eteenpäin neurologille.

Potilas on osattava ohjata oikeaan suuntaan tai oikealle erikoislääkärille, jos osteopaatti ei itse löydä vaivan syytä. Vaikka vaiva olisikin hoidettavissa manuaalisilla tekniikoilla, lisäksi tarvitaan potilaan omaa aktiivisuutta kuten elämäntapojen muutoksia tai jumpaa. On katsottava, *sopiiko ihmisen syömä aines ravinnoksi*.

Tärkeimpänä asiana osteopaatin työssä Haikonen pitää avun tarjoamista ihmiselle riippumatta siitä, *mitä kautta se tulee, mikä on auttajan koulutustausta tai käytetty hoitotekniikka*. Tärkeintä on saada ihminen parempaan kuntoon.

Haikonen haluaa kutsua itseään vain osteopaatiksi ilman etuliitteitä. Ortopedisen osteopatian nimen valinnalla haluttiin viestittää, että koulutus tähtää länsimaaisen lääketieteen kliinisten testien erittäin hyvään osaamiseen. Niillä saadaan selville vaivan oikean syy. Nivelten toiminta kaikkine rakenteineen tutkitaan erittäin tarkasti. On erittäin tärkeää, että osteopaatti hallitsee neurologian täydellisesti. Juuriperäiset, selkäydinperäiset ja aivoperäiset ongelmat on osattava erotella.

6.4.2 Työn kuvailu

Jarno Haikosen työajasta suuri osa menee opettamiseen. Loppu aika menee asiakkaiden vastaanottamiseen lähinnä iltaisin. Hän kertoo, että lähes kaikki osteopaatit joutuvat työskentelemään yksityisyrittäjinä, koska palkallisia töitä on tarjolla hyvin vähän. Niin on hyväkin, koska yrittäjänä voi toimia yksityispuolella, jossa on laajalti valinnanvara ja paljon mahdollisuuksia. Osteopaatti voi esimerkiksi työskennellä urheilijoiden parissa, yksityisillä terveyslaitoksilla tai sairaaloissa.

Haikosen moniammatilliset kokemukset rajoittuvat lähinnä yhteistyöhön joidenkin lääkäreiden kanssa, joille hän lähettää asiakkaita lisätutkimuksiin. Hän lähettää asiakkaitaan myös hierontaan, jos kyseessä on lihasperäinen ongelma. Jotkut lääkärit tietävät, mitä Haikonen tekee, ja lähettävät potilaitaan hänelle.

Oikeanlainen ravinto ja liikunnan harrastaminen ovat Haikoselle tärkeitä tapoja pitää itsestään huolta. Aerobisen liikunnan merkitys on korostunut iän karttuessa. ”Ja käyn tietysti osteopaatilla hoidossa ja hieronnassakin”, hän kertoo.

Osteopaatin työ on erittäin monipuolista, Haikonen sanoo. Opetustehtävissä joutuu lisäksi laittamaan itsensä likoon ja osaamaan asiat perinpohjaisesti. Hän kertoo, että opetuksen aikana esitetyistä kysymyksistä syntyvät keskustelut kehittävät myös hänen omaa osaamistaan.

7 Osteopatian merkitys haastatelluille

Tässä tarkastelemme teoreettisen viitekehyksemme avustuksella sitä, mitä osteopatia merkitsee haastatelluille. Toinen avoimista haastattelukysymyksistämme oli sama kuin tutkimuskysymyksemme, mutta olemme hyödyntäneet kysymykseen vastaamisessa koko aineistoa, sillä myös henkilöiden esittäytymiset ja työn kuvaukset kertoivat paljon osteopatian merkityksestä haastateltaville.

Olemme kartoittaneet osteopatian merkitystä haastatelluille kiteyttämällä haastattelukysymyksiin saamiemme vastausten sisältämiä kertomuksia, kannanottoja ja toteamuksia. Kiinnitimme erityistä huomiota osteopaattien arvoihin ja heidän työnsä tavoitteisiin sekä siihen, miten he mieltävät osteopatian ja lääketieteen välisen suhteen.

7.1.1 Christer Pellaksen osteopatia

Pellaksen mukaan osteopaatin tehtävä on lisätä, laajentaa, tasapainottaa tai stimuloida potilaassa olevaa terveyttä, jolla on kehoa korjaava funktio. Hän kuvailee terveyttä energiaksi, joka ilmenee kehossa liikkuvuutena ja rentoutena. Osteopaattisen hoidon käytännön päämääränä on liikkuvuuden palauttaminen, kallo ja sisäelimet mukaanluki-en. Koska osteopaattisin tekniikoin ei voida korjata kaikkia ongelmia, Pellas tehostaa hoitojen vaikutusta käyttämällä akupunktiopisteitä. Tarvittaessa hän kuitenkin lähettää potilaan esimerkiksi lääkärille tai fysioterapeutille.

Pellaksen kertomuksissa osteopatia näyttäytyy lääketiedettä turvallisempänä ja ajattelutavaltaan rationaalisempänä hoitomuotona. Hän ei puhu sairauksien syyn selvittämisestä, vaan terveyden edistämisestä. Hän kertoo edustavansa Hippokrateen koulukuntaa, jonka mukaan terveyden edellytyksenä on, että ihminen tekee oikeita valintoja suhteessa ympäristöönsä. Hippokrates painotti luonnon parantavia voimia ja ajatteli myös, että hoidon tulee olla potilaalle miellyttävää (Wikipedia: Hippokrates). Pellas kertoo, että hoidon miellyttävyys on loppujen lopuksi potilaan etu. Hyvä olo saa potilaan palaamaan hoitoon yhä uudelleen, mikä mahdollistaa onnistuneen hoitojakson toteutumisen kunnes jopa pitkäaikaiset ongelmat hälvenevät.

Pellaksen kertomuksissa osteopatian oppiminen on hyvin henkilökohtainen prosessi, jossa täytyy kuunnella itseään. Esimerkiksi osteopaatin ruumiinrakenne vaikuttaa sii-

hen, miten manuaaliset tekniikat kannattaa suorittaa. Ymmärsimme, että Pellaksen mielestä osteopaatin ei pidä mukautua valmiiksi pureskeltuun ammatti-identiteettiin, vaan luoda oma suhteensa osteopatiaan hakeutumalla harmoniaan suoraan luonnon ja ympäröivän maailman kanssa. Pellas avaa ajatusta ihmisen suhteesta luontoon kertomalla, kuinka asuinpaikan valinta vaikuttaa ihmisen elämään ilmaston kautta. Hänen ajattelunsa on holistista. Holismin periaatteen mukaan ihmisten ja heidän ympäristönsä välinen suhde on jakamaton kokonaisuus, jonka tasapaino on terveyden edellytys (Paulus 2012).

Pellaksen mielestä on parempi olla kertomatta liikaa omista hoitomenetelmistään, ettei rajoita toisten kykyä löytää oma tiensä. Mielestämme osteopaatin osaaminen näyttäytyy tässä kokemuksen tuomana hiljaisena tietona. Toisaalta Pellaksen tapa kertoa kertomatta voidaan nähdä paradoksin hyödyntämisenä. Asioiden avoimeksi jättäminen antaa kuulijalle mahdollisuuden luoda omia mielikuvia ja kantoja. Tähän Pellaksen voidaan ajatella pyrkivän, kun hän puhuu esimerkiksi omien valintojen merkityksestä. Paradoksien, vertauskuvien ja kuvailevien termien käyttö on luonteenomaista fenomenologiselle filosofialle (Masiello 1999). Tulkitsemme niin, että Pellakselle osteopatia merkitsee kokonaisvaltaista filosofiaa, vitalistisen ihmiskuvan puitteissa tapahtuvaa terveydenhoitopraktiikkaa, jossa ihmisen suhde luonnon parantaviin voimiin on keskeisessä asemassa.

7.1.2 Paula Saareلمان osteopatia

Saareلمان mukaan osteopaatin tavoite on oppia ymmärtämään kunkin potilaan kehon toimintaa kokonaisuutena tekemällä havaintoja sen osien välisestä vuorovaikutuksesta. Edellytykset sellaisen ymmärryksen kehittymiselle ovat käsin tunnustelu, koehoito sekä havaintojen tekeminen ja kirjaaminen myöhemmää tarkastelua varten. Hän kertoo myös projisoivansa anatomisen tietämyksensä mielessään potilaan kehoon, mikä auttaa palpatiotuntemusten tulkitsemisessä.

Saarelma näkee osteopatian potentiaalin siinä, että sillä voidaan ennaltaehkäistä vakavia tai korjata hieman vähemmän vakavia sairauksia, koko ihmisen elämänkaaren ajan. Osteopaattinen hoito ei näyttäydy hänen kertomuksissaan vain ratkaisuna terveyskriiseihin, vaan pikemminkin luonnollisena osana ihmisen arkea. Hän kuvailee osteopatiaa luonnonmukaiseksi ja ekologiseksi hoitomuodoksi, jota tarvitaan silloin, kun pelkkä liikunnan harrastaminen ei riitä pitämään ihmistä terveenä.

Saareلمان mukaan osteopatiassa ajatellaan, etteivät terveys ja sairaus ole toistensa vastakohtia, koska sairas ihminen on yhtäläillä elossa kuin tervekin. Osteopatian olemus hänen kertomuksissaan vaikuttaa olevan tuon aina ihmisestä löytyvän terveyden hyödyntäminen sairauksien karkottamisessa. Kiinnostavin asia osteopatiassa on hänen mielestään havainto kehon itseparantavien mekanismien käynnistymisestä. Se, tai havainto siitä, ettei hoito toimi, on hänelle ammatillisen kasvun ydinkokemus.

Saareلمان kuvaus osteopaatin kehittymisestä ammatissaan painottaa potilastyössä tehtyjä havaintoja ja koettuja tuntemuksia. Havaitsemisen, aistimisen ja kokemisen merkityksen korostaminen on ominaista fenomenologiselle filosofialle ja vitalistisen terveystäsityksen pohjalta työskenteleville (Masiello 1999). Saareلمان mukaan osteopatian filosofiaa ja periaatteita noudattava hoitaja on määritelmällisesti osteopaatti. Osteopatian perustajan ajattelutapa oli vitalistinen (Masiello 1999). Saarelma koki Andrew T. Stillin lausahduksen terveyden etsimisestä sairauden etsimisen sijaan henkilökohtaisesti merkitykselliseksi. Nähdäksemme hänen terveystäsityksensä on ainakin pääpiirteittäin vitalistinen.

Saareلمان mukaan osteopatian periaatteet eivät muutu. Ne ovat edelleen samat kuin silloin, kun osteopatia kehittyi 1800-luvun Yhdysvalloissa. Periaatteita voi kuitenkin soveltaa eri tavoin. Saareلمان mielestä yhteiskunnan ja terveydenhuollon muuttuessa osteopatian tulisi seurata mukana. Osteopatian yhteisön omien tavoitteiden lisäksi yhteiskunta asettaa vaatimuksia osteopaattien osaamiselle ja tietämykselle. Saareلمان mielestä on potilaan turvallisuuden kannalta hyvä, että osteopatian eri koulukunnat keskustelevat keskenään ja luovat yhteisiä linjauksia.

Kouluaikoina moniammatillinen yhteistyö ei tuntunut Saarelmasta olennaiselta, mutta työssään hän on huomannut sen hyödyllisyyden, mikä on kullannut kouluaikojen kokemuksia. Hän lähettää yhä rohkeammin asiakkaita esimerkiksi fysioterapiaan, kiropraktikolle tai lääkäriin. Saarelma kokee tärkeäksi kehittää avoimuuttaan eri hoitomenetelmien suhteen, koska se on asiakkaan etu. Saareلمان kertomus moniammatillisen yhteistyön tärkeydestä kertoo vahvasta ammatti-identiteetistä ja potilaslähtöisyyden tavoitteesta,

Osteopatiaan kohdistuu kansainvälisesti erittäin kova paine perustella asemansa erillisenä ammattina (Tyreman 2008, Tyreman 2012). Saarelma vaikuttaa kokevan osteo-

patian siinä määrin erilaisena lähestymistapana kuin lääketieteen tai fysioterapian, ettei huoli sen liukenemisesta osaksi muita ammatteja nouse puheenaiheeksi. Moniammatillinen yhteistyö on arvokasta vain siinä tapauksessa, että kyseessä on tavoitteiltaan, menetelmiltään tai filosofialtaan erilaiset ammatit.

7.1.3 Markku Torvisen osteopatia

Torviselle osteopatia on paitsi työ myös elämäntapa, jonka periaatteita hän pyrkii soveltamaan omaan elämäänsä. Hänen osteopatiansa ei rajoitu hoitotilaan, vaan se kuuluu myös arkeen. Tämä viittaa siihen, että osteopatian periaatteita voisivat omassa elämässään hyödyntää myös muut kuin osteopaatit, vaikka osteopaattina toimiminen edellyttää osteopaattisen koulutuksen.

Torvinen esittää osteopatian kokonaisvaltaisena ajattelutapana. Siinä tarkastellaan isoja kokonaisuuksia eri suunnista, mikä on sekä vaikeaa että viehättävää. Jokaisesta ihmisestä löytyy terveys. Torvinen uskoo ja väittää, että terveyden voi jopa palpoida. Hänen mukaansa ihmisen oma elämävoima on niin viisas, että se tietää hoitajaa paremmin mitä keho tarvitsee. Kehon tahtoa kuunnellaan tunnistamalla *direction of ease* (helppo suunta). Torvinen hoitaa kehoa aina siihen suuntaan, mikä sille on helpointa. Nöyryys oman tietämyksen suhteen ja potilaan kehon kunnioittaminen vaikuttavat olevan hänelle tärkeitä arvoja.

Torvinen vertaa osteopatian ammattikuntaa isoon taloon, jonne mahtuu erilaisia hoitajia. Hänen mukaansa erilaisia hoitajia tarvitaan, koska potilaatkin ovat erilaisia. Hän sanoo, että osteopatiaa parhaimmillaan on sellainen hoito, joka toimii. Kokonaisvaltaisuuden ja potilaslähtöisyyden arvot näkyvät näissä kertomuksissa.

Andrew Taylor Still liitti osteopatian alkuperäiseen paradigmaan vitalistisen terveyskäsitteksen (Masiello 1999). Still jätti tarkoituksella epäselviksi yksityiskohdat lähestymistavastaan henkisyys-teen, mutta sanoi selvästi, että hoitotilanteessa jonkin korkeamman vaikutuksen tunnistaminen tekee oppilaasta paremman osteopaatin (Paulus 2012). Torvinen tunnustaa jonkin korkeamman voiman tai viisauden vaikuttavan hoitotilanteessa. Se on osteopatian alkuperäisen paradigman mukainen käsitys (Kuhn 1994: 217-218; Seffinger ym. 2011: 9-10).

7.1.4 Jarno Haikosen osteopatia

Haikoselle osteopaatin tehtävä on tarpeeksi kattavan haastattelun ja tarvittavien kliinisten testien avulla selvittää potilaan oireiden oikea syy. Tarvittaessa hän ohjaa potilaan lääkäriin lisätutkimuksia kuten kuvantamisia varten. Jos potilaan vaiva on hoidettavissa manuaalisilla tekniikoilla, Haikonen hoitaa vaivan itse.

Haikosen mukaan terveyden edellytyksiä ovat ainakin nivelten erittäin hyvä liikkuvuus, potilaalle sopiva ruokavalio, liikuntatottumukset ja hyvä yleiskunto. Haikonen kertoo, että mitä paremmassa kunnossa ihminen on, sitä nopeammin hän reagoi hoitoon. Tarvittaessa hän antaa myös kotiharjoitteita. Potilaan saaminen kuntoon on Haikoselle kaikkein tärkeintä.

Haikonen esittää osteopatian hoitomuotona, jonka luotettavuus ja tehokkuus perustuu länsimaisen lääketieteen kliinisille tutkimistaidoille. Niinpä lääketiede on läheistä sukua Haikosen osteopatialle. Ymmärsimme, että lääketieteen kehittyminen yhä laitekeskeisemmäksi on osin jättänyt vastuun perinteisten kliinisten tutkimusten tekemisen osteopaateille ja muille manuaalisen alan ammattilaisille.

Haikonen korostaa potilaslähtöisyyttä. Haikosen kertomuksissa tämä ilmenee siten, että hän näkee potilaan ainutkertaisena yksilönä, jonka elämäntarinan kuunteleminen on tärkeää. Hänelle osteopaatin rooli vaikuttaa olevan kuuntelijana ja selvitysmiehenä toimiminen lähtöruudussa, josta potilas lähetetään oikeaan suuntaan.

Haikosen kertomuksissa osteopaatilla on potilaan suhteen laaja tutkimisvastuu, mutta hieman kapeampi hoitovastuu, koska etenkin neurologisista syistä johtuvia sairauksia ei voida hoitaa manuaalisin tekniikoin. Siten potilaan lähettäminen eteenpäin on tärkeä osa osteopaattista asiakaspalvelua. Haikonen ajattelee tässä potilaan parasta, joskus jopa hengen pelastamista.

Kiinnostavinta osteopatiassa Haikosen mielestä olivat potilaat ja heidän erilaiset ongelmansa. Osteopaatiksi kasvaminen tapahtuu potilastyön kautta, ja Haikosen tapauksessa myös opetustyön kautta. Hän kertoo, että opettaessa täytyy laittaa itsensä liikoon. Asiat täytyy osata hyvin, ja ne pitää osata esittää selkeästi. Oppilaiden esittämät kysymykset pakottavat hänet selvittämään asiat itselleen perusteellisesti.

Haikosen mukaan erilaisen koulutuksen saaneet osteopaatit ovat asiakkaiden etu, koska se lisää asiakkaan valinnanvaraa. Tässäkin esiintyy potilaslähtöinen ajattelu. Osteopaatteja on siis erilaisia. Yhteiset arvot voivat kuitenkin määrittää yhteisöä, vaikka niitä sovellettaisiin eri tavoilla (Kuhn 1994: 196). Haikonen otti tehtäväkseen jatkaa osteopatian opettamista opinahjossaan, koska koulutus päätettiin lopettaa hänen opiskeluaikanaan. Hänen valintansa toimia osteopatian jatkuvuuden ylläpitäjänä ja uusien osteopaattien luotsaajana kertoo vastuun ottamisen ja toisten auttamisen arvoista. Omilla taidoilla tai tiedoilla ylpeily ei aineistossamme esiinny hyveenä. Haikonenkin toteaa, ettei osteopaatin ammatissa tule koskaan valmiiksi. Kertomus oman tien löytämisestä esiintyy tässä sekä potilaan matkana terveyteen että osteopaatin ammatillisena kasvamisena.

8 Yhteenveto

Olemme tarkastelleet osteopatian merkitystä haastatelluille nostamalla esiin kertomuksia, jotka viestivät heidän työtään ohjaavista arvoista, työn tavoitteista ja heidän käyttämistään menetelmistä. Olimme myös kiinnostuneita siitä, miten he määrittelevät terveyden ja kuinka he suhtautuvat lääketieteeseen ja muihin ammattiryhmiin.

Tässä yhteenvedossa pyrimme vielä toteamaan, missä määrin ja millä perusteilla haastateltavamme edustavat samaa ammattikuntaa tai jakavat saman paradigman. Työtä ohjaavien arvojen erittely ja tarkastelu on eräs mahdollinen lähtökohta sen selvittämiseen (Kuhn 1994: 187, 196, 219). Ajattelempa, että haastateltujen arvot ovat työn tavoitteiden taustalla, ja tavoitteet taas vaikuttavat työtapojen ja menetelmien valintaan.

Tavoitteita esiintyi haastateltujen kertomuksissa toistuvina implisiittisinä ja eksplisiittisinä teemoina. Valitut menetelmät eli tavat päästä tavoitteisiin vaikuttavat siihen, miten tietoa hankitaan sekä siihen minkälaisia tiedollisia ja taidollisia perusvaatimuksia osteopatian harjoittamisella tulisi olla.

8.1 Elämän kunnioittaminen ja potilaslähtöisyys

Kaikki haastateltavamme osoittivat viitteitä elämän kunnioittamisen arvosta ja potilaslähtöisen hoidon tavoitteesta. Erittelemme tässä erilaisia tulkintoja potilaslähtöisyydestä, joita aineistossa esiintyi.

- potilaiden erilaisten tarpeiden ymmärtäminen ja huomioiminen
- potilaan vaivaan vaikuttavien asioiden laaja tarkasteleminen
- hoidettavan kehon oman viisauden kunnioittaminen
- pyrkimys potilaan hoitokokemuksen miellyttävyyteen
- turvallisen ja jatkuvan potilassuhteen luominen
- sopivampaan tai pätevämpään hoitoon ohjaaminen
- moniammatillisten kokemusten arvokkuus osana peruskoulutusta
- potilaan elämäntarinan kuunteleminen ja ymmärtäminen
- vastuun ottaminen potilaan asioista
- potilaan vaivan oikean syyn selvittäminen
- tarkan tutkimuksen - erityisesti neurologisen - tärkeys
- hoidon toimivuuden olennaisuus
- osteopaattisen hoidon ennaltaehkäisevyys
- itseparantavat mekanismit potilaan terveyden perustana
- potilaan käsittäminen kokonaisuutena, jota tulee oppia ymmärtämään
- potilaan käsittäminen erottamattomana osana ympäristöään
- jatkuva osteopaatin ammatillinen kasvu

8.2 Vapaus ja oman tien löytäminen

Vapauden arvoa ilmaiseva oman tien löytämisen tavoite ilmeni aineistossa kertomuksina osteopaatin tai potilaan henkilökohtaisesta matkasta. Osteopatia vaikutti merkittävän sekä osteopaatin tiedollista ja taidollista kasvua että potilaan auttamista terveyteen johtavalle tielle.

Kertomukset osteopaatiksi tulemisesta alkoivat usein siitä, miten osteopatiasta ensimmäistä kertaa kuultiin. Osteopatian koulutuksiin hakeuduttiin sellaisista syistä, kuten halu saada uusia hoidollisia työkaluja, vaikuttaminen hoitotuloksista, halu päästä hyvään ammattiin, pettymys lääketieteeseen, oma sairastuminen tai uudelleenkoulutus.

Haastatellut eivät mielellään tunnustaneet kuuluvansa mihinkään koulukuntaan, vaan halusivat kutsua itseään vain osteopaateiksi. Tämä kertoo heidän arvostuksestaan toisia osteopaatteja kohtaan. Vaikka hoitomenetelmien valinnoissa ja valintaperusteissa oli eroavaisuuksia, useimmat korostivat oikeutta löytää itselleen sopivat työtavat.

Erilaiset osteopaatit ja toiset ammattikunnat koettiin rikkaudeksi, jotka edistävät sekä hoitajan että potilaan valinnanvapautta. Osteopatia parhaimmillaan näyttäytyi sekä itselle sopivien työtapojen omaksumisena että potilaan ja hoitajan välisenä yhteisymmärryksenä. Osteopatialla kerrottiin olevan paljon annettavaa, mutta osteopaatilla katsottiin olevan mahdollisuus tai jopa velvollisuus tarvittaessa lähettää potilas sopivampaan hoitoon.

Osteopatian alkuperäinen paradigma voidaan määritellä kvasifenomenologiseksi ja vitalistiseksi filosofiaksi, mikä selittää kuvailevien termien runsaan käytön (Masiello 1999). Useimmat haastatellut kuvailivat terveyttä tai sen etsimistä tavalla, joka viittaa vitalistiseen terveystähtäykseen. Useimmat katsoivat osteopatian perustan olevan joko sen filosofiassa tai periaatteissa.

9 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön puitteissa olemme luoneet vain pinnallisen katsauksen aineistomme sisältöön. Aineistomme tarjoaisi mahdollisuuden myös syvällisempään tarkasteluun kuin tässä opinnäytetyössä on mahdollista tehdä.

Kun lähdimme suunnittelemaan opinnäytetyötä, meillä oli paljon kysymyksiä: Onko osteopatiassa jotakin ainutlaatuista, joka erottaa sen muista manuaalisista hoidoista? Mitä osteopaatti osaa? Mitä terveys on osteopatian näkökulmasta? Miten osteopaatiksi tullaan? Minkälaisia koulukuntia osteopatiassa on? Kuinka yhtenäinen osteopaattien yhteisö on? Ajattelimme, että osa näistä kysymyksistä saattaa olla liian vaikeita vastata tai liian provosoivia sellaisenaan esitettynä. Niinpä lähdimme toteuttamaan haastatteluprojektin pilottia, joka olisi alustava ja kartoittava löytöretki osteopatian maailmaan osteopaattien kertomusten kautta nähtynä. Halusimme tietää keitä haastattelemamme osteopaatit ovat, kuinka he ajattelevat ja miten he työskentelevät.

Huima Sattuma -ohjelman kaltainen asiantuntijoiden kohtaaminen viehätti meitä, mutta videoitu paneelikeskustelu olisi ollut teknisesti liian vaikea toteututtaa. Niinpä päätimme antaa äänen muutamalle osteopaatille yksilohaastatteluissa. Koostimme niistä dokumenttielokuvan, jossa haastateltujen sisällöt rinnastuvat. Asiantuntijat kohtasivat dokumentissa virtuaalisesti. Prosessimme vaiheet olivat yksilohaastatteluiden suunnittelu

ja toteuttaminen, aineiston leikkaaminen dokumenttielokuvaksi, aineiston kirjallinen kuvaaminen, tutkimuskysymykseen vastaaminen ja vastaavuuden tarkistaminen haastatelluilla.

Hyödyimme suuresti kohtaamisistamme haastateltavien kanssa. Projekti oli meille henkilökohtaisesti mahdollisuus verkostoitua ja kohdata oman alamme ammattilaisia syvälisten keskusteluiden merkeissä.

Opinnäytetyömme suunnitteluvaiheessa nousi huoli siitä, olisivatko kysymyksemme liian vaikeita vastattaviksi. Toinen huoli oli mahdolliset provosoivat kannanotot. Sen vuoksi muotoilimme kysymyksistämme mahdollisimman avoimia. Pyrimme journalistiseen neutraaliuteen. Luotimme siihen, että aineistosta tulisi rikasta ja siinä ilmenisi kontrasteja, vaikka emme niitä erityisesti etsisikään.

Huoli haastateltavien kertomishaluttomuudesta tai -kyvyttömyydestä tai provosoivista kannanotoista osoittautui turhaksi. Kaikki haastateltavamme osoittivat hyväksyvänsä projektimme tavoitteet ja menetelmät. Koimme, että se mitä olimme tekemässä, herätti kiinnostusta. Keräämämme haastatteluaineisto osoittautui rikkaaksi ja mielenkiintoiseksi. Tarkentavien kysymysten merkitys muodostui kuitenkin suuremmaksi kuin alun perin suunnittelimme, koska osa haastateltavista koki vaikeaksi vastata avoimiin kysymyksiin.

Saimme kolmelta haastateltavalta palautetta pääluvussa seitsemän esittämistämme tulkinnoista ja kiteytyksistä. Christer Pellaksen vastaus ei tavoittanut meitä ennen opinnäytetyön palauttamista. Muut kolme haastateltavaa ilmaisivat hyväksyvänsä tulkinntamme siitä, mitä osteopatia merkitsee heille. Paula Saarelma pyysi, että teemme tekstiin pienen lisäyksen. Jarno Haikonen kehuu, että onnistuimme ilmaisemaan paljon viisaammin hänen ajatuksensa, kuin hän olisi itse osannut.

Haastattelujen tekeminen ja tekninen toteuttaminen oli opettavaista. Teknisesti hankalia asioita olivat kuvan valotuksen vakioiminen, vastavalo-olosuhteet osteopaattien työhuoneilla, haastateltavien silmälasien valonheijastukset ja riittävän äänitason saavuttaminen. Tulevissa videoprojekteissa suosittelemme varmistamaan mikrofonitekniikan tuottaman äänitason riittävyuden etukäteen. Tuotoksemme teknisen laadun suurimmat ongelmat olivat vastavalo-olosuhteet ja hiukan matala äänitastaso, joiden vuoksi videodokumentti edellytti jälkikäsitteilyä.

Jälkeenpäin videomateriaalia katsellessa ja etenkin aineiston kirjallista kuvausta ja tulkintaa tehdessä tuli mieleemme asioita, joita olisi mielekästä kysyä tulevissa videohaastatteluissa. Ajatus suurempien tai suljetumpien kysymyksien esittämisestä alkoi myös kiehtoa meitä, kun saimme kokemusta haastattelemisesta. Tulevaisuudessa haastatellut voisi panna tiukemmallekin, kunhan kysymykset ovat hyvin valittuja pureutuvat johonkin olennaiseen tai ajankohtaiseen osteopatian puheenaiheeseen. Haluaisimme kuulla enemmän kliinisyydestä osteopatiassa, osteopaattien esikuvista ja unelmista, siitä mitä osteopatia ei ole, siitä mitä osteopaatin tulisi osata, osteopatian tieteellisyydestä ja siitä onko osteopatiassa jotain ainutlaatuista, joka erottaa sen muista manuaalisista hoitomuodoista. Hyvä kysymysrunko voisi koostua jälleen kolmesta avoimesta kysymyksestä, mutta tarkentavat kysymykset olisivat entistä suljetumpia. Niiden aiheita kannattaisi myös valita sen perusteella, minkälaista keskustelua osteopatiasta käydään kansainvälisesti.

Teimme tämän videoprojektin pilottikokeiluksi, jonka jälkeen tietäisimme kannattaako projektia jatkaa. Mielestämme projekti onnistui, herätti mielenkiintoa ja oli meille henkilökohtaisesti mielekäs, ja voisimme kuvitella jatkavamme videodokumenttiprojektien tekoa tulevaisuudessakin.

Lähteet

Aaltonen, Jouko 2006. Todellisuuden vangit vapauden valtakunnassa – dokumenttielokuva ja sen tekoprosessi. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Cotton, Andrew 2012. Osteopathic principles in modern world. International Journal of Osteopathic Medicine. Verkkodokumentti. [www.journalofosteopathicmedicine.com/article/S1746-0689\(12\)00076-4/fulltext](http://www.journalofosteopathicmedicine.com/article/S1746-0689(12)00076-4/fulltext). Luettu 15.4.2013.

Hyvärinen, Matti 2006. Verkkodokumentti. http://www.hyvarinen.info/material/Hyvarinen-Kerronnallinen_tutkimus.pdf Luettu 21.3.2013.

Jyrinki, Erkki 1976. Kysely ja haastattelu tutkimuksessa. Helsinki: Gaudeamus.

Kuhn, Thomas 1994. Tieteellisten vallankumousten rakenne. Juva: WSOY.

Leponiemi, Kari 2010. Videokuvaus - taitoa ja tekniikkaa. Jyväskylä: WSOYpro Oy

Masiello, Domenick J. 1999. Osteopathy - A Philosophical Perspective, Reflections of Sutherland's experience of the tide. Verkkodokumentti. <http://www.ostmed-dr.com:8080/vital/access/services/Download/vcom:40745/SOURCE01>. Luettu 18.4.2013.

Paulus, Stephen 2012. The core principles of osteopathic philosophy. International Journal of Osteopathic Medicine. Verkkodokumentti. [www.journalofosteopathicmedicine.com/article/S1746-0689\(12\)00070-3/fulltext](http://www.journalofosteopathicmedicine.com/article/S1746-0689(12)00070-3/fulltext). Luettu 15.4.2013.

Pirilä, Kari – Kivi, Erkki 2005. Otos, elävä kuva - elävä ääni, ensimmäinen osa. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Ruusuvuori, Johanna - Nikander, Pirjo – Hyvärinen, Matti 2010. Haastattelun analyysi. Tallinna: Vastapaino.

Syrjäläinen, Eija – Eronen, Ari – Värri, Veli-Matti 2007. Avauksia laadullisen tutkimuksen analyysiin. Tampere: Tampere University Press.

Tyreman, Stephen 2012. Re-evaluating 'osteopathic principles'. International Journal of Osteopathic Medicine. Verkkodokumentti. [www.journalofosteopathicmedicine.com/article/S1746-0689\(12\)00072-7/fulltext](http://www.journalofosteopathicmedicine.com/article/S1746-0689(12)00072-7/fulltext). Luettu 15.4.2013.

Tyreman, Stephen 2008. Commentary on 'Is there a place for science in the definition of osteopathy?'. Science Direct. Verkkodokumentti. www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1746068908000539. Luettu 15.4.2013.

Wikipedia. Hippokrates. Verkkodokumentti. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Hippokrates>. Luettu 19.4.2013.

Osteopaattien kertomuksia, dokumentoiva videoprojekti DVD